

Ingurumen-adierazpena

ETS

BALIOZKOTU BEHARREKO ALDIA: 2024. URTEA

AURKIBIDEA

HITZAURREA.....	3
ERAKUNDEAREN SARRERA HISTORIKOA	4
EMAS-EN KIDE EGITEKO ARRAZOIAK.....	6
ERAKUNDEAREN AURKEZPENA	7
LANGILEAK	9
INSTALAZIOEN KOKAPENA	11
ERAKUNDEAREN TESTUINGURUA	12
ALDERDI INTERESDUNAK	13
ETS-K EGINDAKO JARDUERAK	15
POLITIKA.....	20
INGURUMENA KUDEATZEKO SISTEMA.....	21
EGINKIZUNAK ETA ERANTZUKIZUNAK	23
INGURUMEN-ALDERDIAK ETA -INPAKTUAK.....	26
ERAKUNDEAREN INGURUMEN-ALDERDI ZUZENEKIN LOTUTAKO OINARRIZKO ADIERAZLEEN DATUAK	35
INGURUMENAREKIKO PORTAERAREN BESTE ADIERAZLE BATZUEN DATUAK	41
SEKTOREKO ERREFERENTZIAZKO DOKUMENTUKO ADIERAZLEEN DATUAK ETA LOTUTAKO INGURUMEN-KUDEAKETAKO PRAKTIKAK.....	43
KONTRATEI LOTUTAKO INGURUMEN-DATUAK	47
INGURUMEN HELBURUAK	53
ARRISKUAK ETA AUKERAK.....	58
INGURUMEN-LEGERIAREKIKO PORTAERA	59
INGURUMENAREKIKO KONPROMISOA	60
KEXAK, ERREKLAMAZIOAK ETA IRADOKIZUNAK	65
INGURUMEN-ADIERAZPENA BALIOZKOTZEA	67

Ber. 0

HITZAURREA

Ingurumen-adierazpen horretan, Euskal Trenbide Sareak (EJSN 5221 eta EJSN 7112) erakundearen ingurumen-egoera aurkezten du.

Erakundeak bere jarduerak ingurumena ahalik eta gehien babesteko konpromisoari eusten dio.

Konpromiso hori hartzeko, kalitatearekin eta ingurumen-sentsibilizazioarekin lan egiteko prestatutako giza eta teknologia-talde baten ahalegina du erakundeak.

Erakundearen bulego nagusiak Bilboko San Bizente kaleko 8. zenbakiko 14. eta 15. solairuetako Albia eraikinean daude, 2012ko irailetik. Lantokiak Atxuri kaleko 6. zenbakian (Bilbo), Abadiñoako (Bizkaia) Lebario auzoan, Donostiako Amara Easo Plazan eta Irungo Araso industrialdean daude, baita Eusko Jaurlaritzaren titulartasuneko trenbide-linea osoan ere.

ERAKUNDEAREN SARRERA HISTORIKOA

EUSKAL TRENBIDEA SAREA-RED FERROVIARIA VASCA (ETS) zuzenbide pribatuko erakunde publikoa da, eta Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailari atxikita dago.

Erakundea maiatzaren 21eko 6/2004 Legearen bidez sortu zen, Euskal Autonomia Erkidegoaren eskumenekoak diren trenbide-garraioko azpiegiturak eraiki, administratu eta zaintzeko.

Horrela, 6/2004 Legearen 5. artikuluan ezarritakoaren arabera, honako hau da ABLEen xedea:

1.- Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio orokorrean trenbideen gaian eskumena duen sailarekiko lankidetzaren teknikoak trenbide-garraioko azpiegituren plangintzan eta programazioan.

2.- Jaurlaritzak agintzen dizkion trenbide-garraioko azpiegiturak eraikitzea, eta azpiegitura berri horiek zaindu, kudeatu eta administratzea, zuzenean edo zuzenbide publikoko edo pribatuko beste erakunde baten bidez, edozein negozio juridikoren bidez.

3.- Jaurlaritzak lehendik dituen trenbide-garraioko azpiegiturak kontserbatzea, kudeatzea eta administratzea, aurreko paragrafoan adierazitako modu berean.

4.- Jaurlaritzak agintzen dion eta, zuzenean edo zeharka, trenbide-garraioko azpiegiturak eraiki, zaindu eta administratzearekin zerikusia duen beste edozein eginkizun, eta, bereziki, hauek: azterlan eta proiektuak idaztearekin zerikusia dutenak, eta trenbide-garraioko politikari, telekomunikazio-zerbitzuei eta espazio publikoen erabilerari lotuta dauden azpiegituren kudeaketarekin zerikusia dutenak, edozein dela ere kudeaketa horretarako erabiltzen den negozio juridikoa, betiere zuzenbidean onartzen direnetakoa bada.

Bere helburua betetzeko, ETSk honako eginkizun hauek betetzen ditu, 6/2004 Legearen 6. artikuluan deskribatzen den bezala:

a) Egin beharreko trenbide-azpiegituren proiektu teknikoak prestatzea, bideragarritasun ekonomikoari eta ingurumen-ebaluazioari buruzkoak barne, bere kabuz edo hirugarren baten bidez, hargatik eragotzi gabe trenbideen arloan eskumena duen sailari proiektu horiek onartzeko dagokion ahalmena.

b) Azpiegitura berriak eraikitzeko obrak egitea, bai eta lehendik daudenak berritzea edo garatzea ere, zuzenean zein zeharka.

- c) Tren-azpiegiturak administratzea; horren barruan sartuko da azpiegitura horiek ustiatzea, dagokion kanona kobratuz, mantentzea, eta trafikoaren segurtasun- eta erregulazio-sistemak kudeatzea.
- d) Berak administratzen dituen azpiegiturako lursail, instalazio eta bulegoak trenbide-garraioarekin zerikusia duten jardueretarako erabiltzea, bere kabuz edo hirugarrenekin egindako kontratu bidez, betiere Red Ferroviaria Vasca - Euskal Trenbide Sarearen helburua lortzeko balio badute.
- e) Trenbide-azpiegiturak babesteko eta zaintzeko eginkizunak, hargatik eragotzi gabe trenbideen arloan eskumena duen sailaren eskumenak eta toki-administrazioei dagozkienak.
- f) Sortzen diren kanon eta tarifak jasotzea, eta, bereziki, erakundeak eraikitzen edo kudeatzen dituen trenbide-azpiegiturak erabiltzeagatik ordaindu beharreko kanona, operadoreen eta Euskal Trenbide Sarearen arteko kontratuen finantza-orekari eutsiz.

- g) Azpiegitura-administratzaile gisa dituen administrazio-ahalak baliatzea, dela poliziaren arloan, dela jabaria kontserbatzearen arloan. Arlo horretan, haren ebazpenek administrazio-bidea amaituko dute, trenbideen arloan eskumena duen saileko sailburuari gora jotzeko errekurtsioa jartzeko aukera berariaz aurreikusten den ebazpenetan izan ezik.
- h) Trenbideko jabari publikoaren gaineko emakidei eta baimenei buruzko ebazpenak hartzea, bai eta trenbideen zaintzari buruzko araudian araututako trenbideen babesguneetako jarduera partikularrei buruzko baimenei buruzkoak ere; kasu horietan, administrazio-prozedurako arauak bete beharko dira, hargatik eragotzi

gabe trenbideen arloan eskumena duen sailari erreserbatzen zaizkion berrikusteko ahalmenak eta zehatzeko ahala baliatzea.

6/2004 Legean zehaztutako trenbide-eredua ezartzeko prozesuak aurreko eredua eta hura osatzen zuten enpresa publikoak sakon berrantolatzea dakar.

Lehenengo fasean, 2004ko azaroaren 2an, E.T.S. eratu zen, Bilboko Metroaren Ingeniaritza zaharraren (IMEBISA) langileak, egitura eta funtzioak oinarri hartuta. Ingeniaritza hori garai hartan desagertu eta desegin zen.

Bigarren fasean, ETSri eskualdatu zitzaion EuskoTrenen Proiektu eta Obren Unitatea, bere giza baliabideekin eta funtzioekin; 2005eko urtarrilaren 1ean gauzatu zen.

Ondorengo fase batean, 2006ko abuztuaren 1etik aurrera, EuskoTrenen langileak eta baliabideak eskualdatu ziren, Zirkulazio eta Zerbitzuaren Kudeaketa Zuzendaritza eta ETSko Instalazio eta Mantentze Lanen Zuzendaritzaren zati bat osatzen dutenak.

EMAS-EN KIDE EGITEKO ARRAZOIAK

Adierazpen hau 1221/2009 EMAS III (Enviromental Management Audit Échème) Erregelamenduari atxikita dago. Erregelamendu hori BATZORDEAREN 2017ko abuztuaren 28ko 2017/1505 (EB) ERREGELAMENDUAK eta abenduaren 19ko 2018/2026 (EB) ERREGELAMENDUAK aldatu zuten. Adierazpen honetan sartzen da Batzordearen 2018ko abenduaren 19ko 2019/61 (EB) Erabakia, 1221/2009 (EE)

Erregelamenduaren esparruan administrazio publikoaren sektorerako ingurumen-kudeaketako praktiken hobekuntzei, ingurumen-portaeraren adierazle sektorialeiei eta bikaintasunaren parametro konparatiboei buruzko erreferentziazko dokumentu sektorialari buruzkoa.

1221/2009 Erregelamendua borondatezkoa da, eta erakundeetan etengabeko hobekuntzak sustatzea du helburu, honako hauen bidez:

- Ingurumen-kudeaketako sistemak ezartzea eta aplikatzea organizazioen aldetik
- Sistemaren ebaluazio sistematikoa eta aldizkakoa
- Ingurumen-portaerari eta publikoarekiko eta alderdi interesdunekiko elkarrizketa irekiari buruzko informazioa zabaltzea
- Langileen inplikazio aktiboa antolaketan, eta etengabeko prestakuntza, ingurumen-kudeaketako sisteman inplikaturako langileen parte-hartze aktiboa ahalbidetzen duena

Ingurumen-adierazpen hau ezarritako sistemaren funtsezko pieza bat da, eta erakundearen zenbait datu garrantzitsu gizartearen esku jartzea dakar:

- Isuriak, efluentek, ur- eta energia-kontsumoak...
- Ingurumen-politikak ezinbesteko bi alderdi izan behar ditu: araudi aplikagarria betetzen dela ziurtatzea, eta etengabe hobetzeko konpromisoa, helburu neurgarrietan oinarrituta.
- Sistemaren auditoretza eta horrek Erregelamendua betetzen duela baliozkotzea – ingurumen-egiaztatzaile batek egina –.

Azken batean, gizarteari gure enpresa-jarduerari buruzko elkarrizketa eskaintzea da, horretarako funtsezkoak diren datuak emanez.

Sistema borondatezkoa bada ere, 2009an ETSk hari atxikitzea erabaki zuen, uste zuelako sistemarik onena zela gizartearekiko konpromisoa agerian uzteko, bai bere enpresa-jarduera ingurumenean ahalik eta eragin txikiena izateko, bai inpaktu hori murrizteko ahal den guztia egiteko; izan ere, sistemak gure jardueraren ezagutza hobea ematen digu, eta horri esker erabaki dezakegu jardueraren zer alderdi hobetu behar ditugun, kontsumoen murrizketen bidez edo hondakinen, emisioen edo isurien ingurumen-kontrolaren bidez.

ERAKUNDEAREN AURKEZPENA

Albiako bulego nagusietan, ETSk 1.927,14 m² ditu. Bertan, harrera-gune bat, bulegoak, bilera-gelak, delineaizio-gela bat, prestakuntza-gelak, inprimaketa-gelak,

komunak eta sukalde bat – atsedeen-gunea – daude. Instalazio horietan 104 lanpostu daude, guztiak ordenagailu pertsonalez hornituak eta sare lokal bati lotuak.

Atxuriko (Bilbo) eta Amarako (Donostia) Aginte Postuetan trenbide-zirkulazioa kontrolatzeko eta kudeatzeko lanak egiten dira, Ustiapen Plana deritzona osatzen duten hainbat aplikazio informatikoren bidez, "Zerbitzuko Grafikoen Aplikazioa" kudeaketa-tresnarekin eta "Trafiko Kontrol Zentralizatua" kontrol-tresnarekin. Instalazio horietan 37 pertsonak egiten dute lan Atxuri kaleko 6. zenbakian eta 32k Amaran.

Trenbide-lineek zabalera metrikoko 202 km hartzen dituzte (gaur egun, bi tren-operadore dabilta bertatik: EuskoTren eta Construrail), Bizkaietan eta Gipuzkoan. Linea horiek 82 geltoki eta geraleku dituzte guztira. Bestalde, bi tranbia-linea daude, 7,892 km-koak, Bilboko tranbiaren ibilbideari dagozkionak (16 geraleku) eta 28 km-koak, Gasteizko tranbiarenak (28 geraleku).

Lebario, Amara eta Arasoko mantentze-lanen sailean, irismenetik kanpo baitaude, eguneko mantentze-lanak egiten dira instalazioetan, instalazioen osotasuna zaintzeko prebentzio-lan sistematikoen bidez, eta gorabeheraren bat gertatuz gero, zerbitzuak gutxieneko denboretan berrezartzeko gaitasuna izateko. Mantentze-lan horiek egiteko, ETSk bere baliabideak ditu, bai eta zenbait zerbitzuren azpikontratazioa ere. Oro har,

prebentziozko mantentze-lanen zati bat (ikuskapena eta kontrola) ETSren berezko bitartekoekin egiten da, eta planifikatutako mantentze zuzentzaile eta prebentiboa azpikontratistek egiten dute. Mantentze-lan zuzentzaileaz arduratzen den enpresa edo ABEEa arduratuko da Baldintza Tekniko Partikularren Agirietan ezarritako gutxieneko eskakizunak antolatzeaz eta kudeatzeaz, eta, gainera, kontratistaren ikuspegitik, garatu beharreko mantentze-lanak behar bezala eta ahalik eta ondoen garatzeko baliagarriak izan daitezkeen alderdi guztiak jasoko ditu. Bestalde, ETSren barruan kontratu bakoitzaren ardura duen pertsonak kudeatu eta gainbegiratu du kontratu horiek behar bezala betetzen direla.

Erakundearen guztizkoan, 268 pertsona aktibo daude guztira, bai administrazio-egoitzetan, bai aginte-postuetan, linean eta mantentze-eremuetan, 2024ko abenduaren 31n.

LANGILEAK

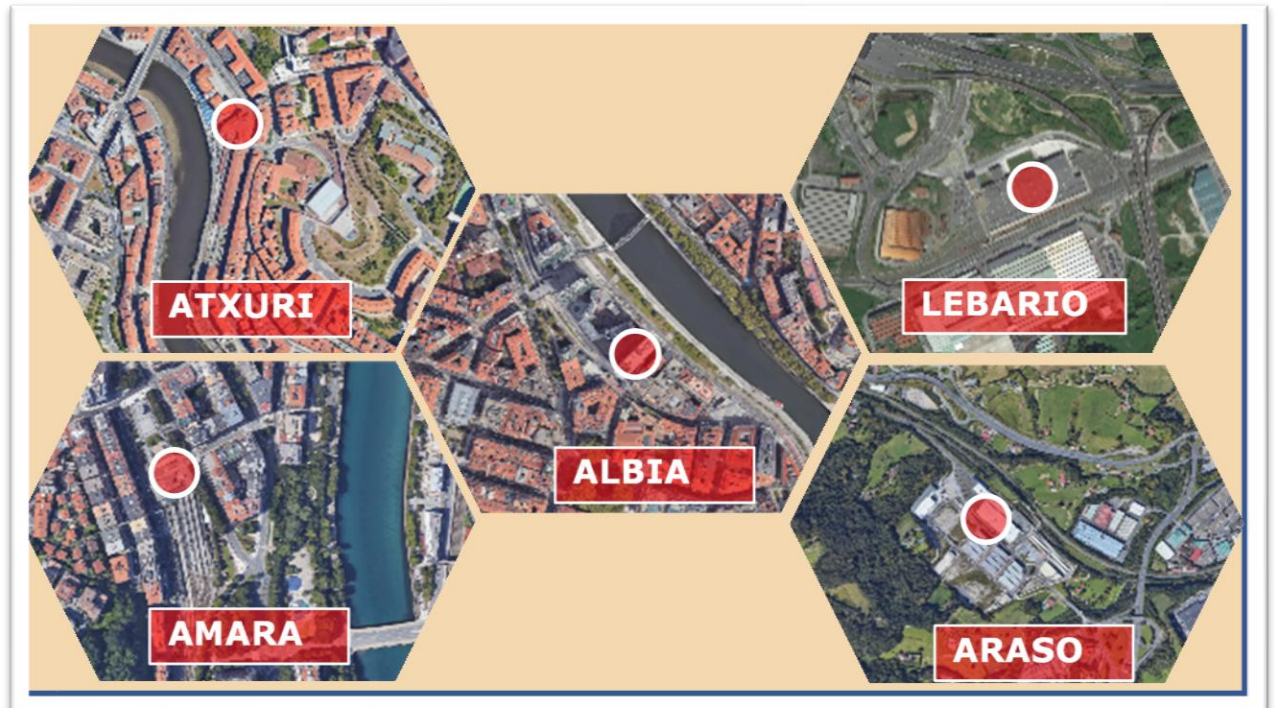
Erakundeak honako langile hauek ditu:

Zuzendaritza Batzordea

INSTALAZIOEN KOKAPENA

Hona hemen instalazioen kokapena:

- Albian dituen bulego nagusiak:
- Atxuriko Aginte Postuaren Bulegoa 6:
- Amarako Aginte Postuaren Bulegoa:
- Lebarioko bulegoa (irismenetik kanpo):
- Arasoko bulegoa (irismenetik kanpo):

ERAKUNDEAREN TESTUINGURUA

Jarraian, ETSrentzat garrantzitsuak diren barneko eta kanpoko gaiak garatzen dira, gure kudeaketa-sisteman lortu nahi diren emaitzak lortzeko gaitasunari eragiten diotenak.

Erakundeari eragiten dioten edo eragin diezaioketen ingurumen-gaiak, 2024ko datuekin berrikusiak (2025eko martxoa), honako hauek dira:

	ERAGILEAK	ISO 14001 ISO 50001	LOTUTAKO INFORMAZIOA
KANPOKO GAIAK	Administrazioaren publikoaren aldaketak	x	Politikek eragina izan dezakete aurrekontuetan eta aurreikusitako lanen jarraipenaren bilakaeran
	Teknologia	x	Egindako jarduera eraikuntzan zein aplikazio informatikoen garapenean aplikatu beharreko teknologien araberakoa da. Era berean, aplikagarria da Diseinu eta Garapenean eta produktuei, I+G+Bri eta horrek SSLn duen eraginari buruzko ezagutza berrietan, <i>bai eta instalazioen energia-efizientziaren hobekuntzan ere.</i> <i>Garapen zientifikoek eta/edo teknologikoek I+G+b Kudeaketa Sistemari eragiten diote, baita Eraginkortasun Energetikoaren Kudeaketa Sistemari ere.</i>
	Kultura ingurunea	x	Kulturalki garraio publikoa babesten den heinean eta <i>energia-efizientzia hobetzearekin</i> lotutako jarduketek beharra dagoen heinean, onuragarria izango da garatutako jarduerarako. Erabilitzaileen beharrek eta kultura-joerek eragina dute I+G+Bn eta <i>energia-efizientzian</i> jarraitu beharreko ildo estrategikoetan.
	Faktore sozialak	x	Garatutako jarduerak gizarteari ematen dio zerbitzua, eta gizarte-korronteen eraginpean dago. Negozio-ildo batzuen aurkako mugimenduak egon daitezke, hala nola Yren eraikuntza. Hala ere, garraio publikoa abian jartzeko ekarpena faktore positibotzat har daiteke iraunkortasunarekin, <i>energia-efizientziarekin</i> , segurtasun eta osasunarekin eta <i>I+G+Brekin</i> lotuta.
	Baliabide naturalen eskuragarritasuna	x	Baliabide jakin batzuk lortzeko murrizketak edo zailtasunak eragina izan dezake jarduerak egitean.
	Lege ingurunea	x	Lotutako araudiaren aldaketek eragina izan dezakete obretan eta proiektuetan egiten den ingurumen-jarraipenean eta jarduera-jarraipenean, bai eta ETSren izenean lan egiten duten langileen eta/edo langileen laneko segurtasun eta osasunarekin lotutako guztian ere. <i>Era berean, eragina izan dezake bai garatzen ari diren proiektuen kudeaketan, bai I+G+Bko eta Erakundearen energia-eraginkortasuneko ideietan edo estrategian.</i>
	Klima gaiak (clima aldaketa)	x	Baldintza klimatologikoen eragin negatiboa izan dezakete lanen garapenean. Estazioak <i>aterpe klimatikotzat</i> hartzen dira. <i>Klimatologiak eragin zuzena du energiaren erabileran eta eraginkortasun energetikoarekin lotutako estrategiak planteatzeko moduan.</i>
	Ingurumen gaiak	x	Egoera bereziak eragin ditzaketen aldaketa globalak edo tokikoak (pandemia, tokiko epidemia...) <i>Jasangarritasunean duen inpaktuak eragin handia du I+G+Bren kudeaketan eta egin daitezkeen proiektuetan (ekoberrikuntza). Klima-aldaketak eragina izan dezake erakundearen energia-efizientziaren arloko estrategian eta bidaiarien portaeran (igoera edo jaitsiera).</i>
Erakundearen izaera	x	ETS zuzenbide pribatuko erakunde publikoa da. Ezaugarri horri lotuta esanguratsutzat jotzen diren faktoreak atal honetan jasotako gainerako faktoreetan zehazten dira. ETSk berrikuntzarako eta <i>energia-eraginkortasuna</i> hobetzeko konpromisoa hartu du	

BARNE GAIAK	Plantillaren egonkortasuna	x	Erretiro partziala eta txanda-kontratua aplikatzen jarraitzen da, eta 2024an hutsuneak modu estrukturalen betetzeko behar diren pertsonak sartzen dira, 2023an zirkulazioko eta mantentze-lanetako langileak hautatzeko kanpo-prozesuak amaitu ondoren, bai eta arlo guztietan egindako barne-hautaketako prozesuak amaitu ondoren ere.
	Ezagutza eta gaitasunak	x	Urtero, ETSko zuzendaritza eta sail guztiek eta sindikatuek parte hartzen duten prestakuntza-programa bat diseinatzen da, eta hiru hilean behin berrikusten da. <i>Kontuan hartzen dira I+G+Bren kudeaketa-sistema eta energia-efizientzia behar bezala garatzeko dauden eta beharrezkoak diren gaitasunak.</i>
	Tresna berriak sartzea, software	x	ETS sortzeko legeak berak finkatzen du ETSren jarduera, baina kontuan hartzen dira lehendik dauden prozesuak hobetu ditzaketen prozesu berriak (adibidez, jardueren koordinatzailearen figura sortzea), bai eta merkatuan ager daitezkeen tresna eta sistema berriak ere (BIMen kasua).
	Azpiktratatutako lanaren ehunekoa	x	Lanen azpiktratazio-ehuneko handia dago garatzen den jarduera dela-eta, baina baldintza horrek ez du eraginik horien garapenean.
	Zuzendaritza estrategikoa	x	Enpresa publikoa denez, zuzendaritza estrategikoa faktore politikoen mende dago, eta horri lotutako erabakiek eragina izan dezakete ildo estrategikoetan eta lanen garapenean.

ALDERDI INTERESDUNAK

Erakundeko alderdi interesdunen beharrak eta igurikimenak 2017ko martxoan zehaztu ziren, eta hurrengo urteetan dagozkion jarraipenak egin ziren.

Jarraian, ETSren 2024ko alderdi interesdunen behar eta itxaropen garrantzitsuenak zehazten dira (2025eko martxoan berrikusiak):

ALDERDI INTERESATUAK	BETEKIZUN EGOKIAK (14001, 50001)
Bezeroa: Eusko Jaurlaritzako sailak, aldundietako sailak, udalak, ET, Metro Bilbao, Renfe, Feve, ADIF, ministerioak...	ETSren prozesu guztietan ingurumena babesteko beharrak ulertzea, eta aplikatzen duen ingurumen-legeria guztia betetzea
Hornitzaileak eta kontratak	Jardueraren garapena ziurtatzeko kontratuan ezarritako baldintzen jarraipena egitea
Talde sozialak (plataformak, talde ekologistak...)	Ahal den neurrian jarduera garatzeko lankidetzeta. Jardueraren garapenari eragiten dioten gatazkak saihesten saiatzea. Ingurumena babestera bideratutako proposamenak aztertzea.
Herritarrak (klima-aldaketa dela-eta, lurpeko estazioak aterpe klimatikotzat hartzen dira))	Jarduera behar bezala garatzeko sortzen diren alderdian laguntzea, zerbitzua emateko kalitatea kontuan hartuta, eta ingurumenari, segurtasunari eta osasunari kalterik egin gabe
Bidaiariak	<i>ETSk gure instalazioetan</i> egiten dituen jardueri buruz bidaiariek behar duten informazioa eta zerbitzua eskaintzea.
Alderdi politikoak	Jarduera behar bezala garatzeko sortzen diren alderdian laguntzea, <i>bai eta edozein alderdik eskatzen dituen errekerimenduetan ere, bere eskaerei erantzunez</i>
Komunikabideak	Jakinaraziko den informazioa eskatzen laguntzea, <i>edozein motatakoa izanda ere</i>
Ondarea	Egindako jarduera dela eta, baldintza aplikagarriak ezartzen ditu, eta etengabe komunikatzen da lanak egiteko

Aseguru-artekaritzak	Jarduera garatzeko lankidetzak
Sindikatuak	Jarduera behar bezala garatzeko sortzen diren alderdietan laguntzea
Langileak	Giro egokia eskaintzea, kutsadurarik gabeko baldintzetan, beren funtzioak bete ahal izan ditzaten, eta ingurumen-betekizunak bete ahal izateko baliabideak (gaikako bilketarako edukiontzia...)
Herri Administrazioa, Justizia	Araudia betetzeko eskakizunetan laguntzea
Herri Kontuen Euskal Epaitegia	Auditoriak arrakastaz gainditzeko ezarritako baldintzak betetzea
Aldizkari ofizialak	Lotutako baldintzak betetzea
Administrazio Kontseilua	Erabakiak hartzea

ETS-K EGINDAKO JARDUERAK

Erakundeak honako jarduera hauek egiten ditu:

1. TRENBIDE-AZPIEGITUREN PROIEKTU TEKNIKOEN DISEINUA ETA GARAPENA, baliabide propioekin edo hirugarrenek gauzatu beharrekoak, kasu bakoitzean langile kualifikatuek planifikatu, gauzatu eta baliozkotutako etapak gauzatu. Jarraian, ingurumen-alderdiak inplikatzeko dituzten etapak zehazten dira:

Proiektuen diseinuan ingurumen-alderdiak identifikatu, ebaluatu eta kontrolatzea: ETSk egiten duen proiektuen kontrolak bermatu behar du proiektuak ingurumenean ahalik eta eragin txikiena izateko moduan diseinatzen direla, bai gauzate-fasean, bai hura erabiltzeko fasean, kontuan hartuta proiektua ekonomikoki bideragarria egingo duten finantza- eta teknologia-baliabideak.

ETSk egin ohi dituen proiektuen diseinuaren kontrola ingurumen-inpaktuaren nahitazko ebaluazioaren mende egon daiteke ala ez.

1.1 Ingurumen-inpaktuaren azterketan bertan identifikatu eta baloratzen dira ingurumen-ebaluazio arrunta behar duten proiektuek eragindako ingurumen-alderdiak, arlo horretan indarrean dagoen legeriak zehazten dituen edukiekin.

Era berean, ingurumen-inpaktuaren azterketa horretan, proiektuari eskatutako neurri babesle eta zuzentzaileak jaso behar dira.

Ingurumen-inpaktuaren azterlana izapidetu ondoren, Administrazioak ingurumen-inpaktuaren adierazpena egiten du, eta dokumentu horretan zehazten du proiektua egitea komeni den ala ez, eta, komenigarria bada, zer baldintzatan egin behar den zehazten du.

Proiektuaren arduradunak egiaztatuko du, diseinuaren fase egokietan, barnean hartzen direla ingurumen-inpaktuaren azterketatik eratorritako ingurumen-eskakizunak, bai eta, hala badagokio, ingurumen-inpaktuaren adierazpenean jasotakoak ere, diseinua egiaztatuta.

Ingurumen-alderdi esanguratsutzat hartuko dira ingurumen-inpaktuaren azterketan identifikatutako guztiak, baldin eta neurri zuzentzaile definituak behar badituzte, bai azterlanean bertan, bai ingurumen-inpaktuaren adierazpenean.

1.2 Nahitaz ingurumen-ebaluazio arrunta egin behar ez duten proiektuen kasuan, diseinuaren hasieran identifikatzen dira proiektuak sor ditzakeen ingurumen-alderdiak. Ingurumen-alderdien identifikazioak proiektuko obrak egikaritzeko fasea hartzen du, baita funtzionamendu-fasea ere.

Diseinu egoki baten bidez alderdi horien intentsitatea minimiza dezaketen proiektuaren ingurumen-alderdiak adierazten dira, diseinuaren etapetan bereziki kontuan har daitezten. Diseinu-etapa amaitu ondoren, proiektuaren memoriari eranskin bat erantsiko zaio, eta bertan, diseinuak eragin berezia izan dezakeen identifikatutako ingurumen-alderdi bakoitzerako, horiek minimizatzeko hartutako neurriak edo jasotako zehaztapenak jasoko dira.

Ingurumen-inpaktuaren azterketarik behar ez duten proiektuei lotutako ingurumen-alderdiak, kasu guztietan, ez-esanguratsutzat jotzen dira.

2. ERAIKUNTZA-OBREN ZUZENDARITZA ETA KUDEAKETA, bai azpiegitura berriena, bai berrikuntzena, zuzenean edo zeharka jardunez. Zuzentzen diren obren tamaina handia dela-eta (metroa, tranbia, abiadura handia...), kontratistek ABEEtan jarduten dute. Jarduera horri dagozkion etapak adierazten dira, eta, ondoren, ingurumen-kontrolaren etapak garatzen dira.

2.1 Ingurumen-kontrola obra hasi aurretik: kontratistak ETSren obra-zuzendaritzari ingurumen-plan bat eman behar dio, aztertu eta onar dezan. Plan horrek honako hauek jaso behar ditu: obrari aplikatu dakizkiokeen ingurumen-alderdien identifikazioa, alderdien maiztasuna eta ebaluatzeko modua, alderdi adierazgarriei buruzko neurri zuzentzaileak, obrari aplikatu dakizkiokeen legezko betekizunen identifikazioa eta ebaluazioa, kudeatutako baimenak eta baimenak, ingurumen-ikuskaritzako puntuen programa, ingurumen-kontrolaren mende dauden obra-jardueren zerrenda eta ingurumen-neurketarako ekipoak. Obra-zuzendaritzak plan hori berrikusi, aztertu eta onartzen du, lehen aipatutako puntu guztiekin, eta, puntuaren bat falta bada, kontratistari jakinarazten zaio, zuzen dezan. Kontratistak hondakinak kudeatzeko plan bat aurkeztu du, aztertu eta onartzeko. Plan horretan, hondakinak kudeatzeko azterlanean jasotzen diren alderdiak jasotzen dira. Kontratistari ere eskatzen zaio, Ingurumeneko Larrialdi Plan bat badu.

Obraren ingurumen-kontrola errazteko, Obra Zuzendaritzak ingurumen-egiaztapenaren zerrenda bat egingo du. Bertan, ETSk ikuskatu behar dituen eta enpresa esleipendunak bete behar dituen alderdi guztiak jasoko dira.

2.2 Ingurumen-kontrola obran zehar: hilerok, obra-zuzendaritzak ingurumen-txosten bat idazten du. Bertan zehazten dira obran garatutako jarduerak, ingurumenean duten eragina, sortutako ingurumen-alderdien kudeaketa eta jarraipena, baita IIAtik eratorritako alderdiak ere, eta ingurumenarentzat garrantzitsutzat jotzen diren argazki-erreportaje bat eta dokumentuak eransten dira.

Obra-zuzendaritzako taldeak onartutako Ingurumen Planaren jarraipena egiten du obra hasi aurretik, eta Ingurumen Ikuskaritzako Puntuen Programa egiaztatzen du. Hala badagokio, desadostasun aktak egiten ditu, obra-bileretan lantzen direnak. Eta ingurumen-egiaztapena egiten da.

Urtero, ingurumen-inpaktuaren adierazpenetan jasotzen den bezala, ingurumen-txosten bat egin eta bidaltzen zaio Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailari, adierazpen horietan adierazten diren puntuekin, obraren jarraipena egiteko.

3. TRENBIDE ZIRKULAZIOAREN KONTROLA ETA KUDEAKETA, operadoreak garraioa eskatzen duenetik trena ibilbide amaierara iritsi arte.

4. TRENBIDE ZIRKULAZIOKO SEGURTASUNAREN KONTROLA ETA KUDEAKETA linea osoan zehar, segurtasunaren arloko ikuskapen programatuekin eta gorabehera eta/edo istripuetarako ikerketekin.

POLITIKA INTEGRATUA

ETSren politika integratuaren helburua erakundearen xedea betearaztea da, erakundearen zuzendaritza estrategikoari lagunduz eta erakundearen testuinguruan aztertutako informazioa kontuan hartuta: Euskal Autonomia Erkidegoaren eskumenen barruan dauden trenbide-garraiorako azpiegiturak eraikitzea, administratzea eta kontserbatzea.

Horretarako, ETSn proiektu teknikoak fase guztietan diseinatzen eta garatzen dira, bezeroak markatutako abiapuntuko baldintzetatik hasi eta azken produktua lortu arte, trenbide arloko kontrola, ikuska-pena, eraikuntza eta ustiapen segurua eta eraginkorra barne.

Azken produktua izango da:

- Erakargarria eta segurua erabiltzaile guztientzat.
- Ustiapen teknikoaren beharretara eta bezeroaren eskakizunetara egokituia, haren gogobetetasuna bermatuz.

Jarduerarekin eta *energiaren erabilera eraginkorrarekin* lotutako ingurumen-babesaren konpromisoarekin bat etorri, *energetikoki eraginkorrak diren produktu eta zerbitzuak eskuraztea sustatuko da, bai eta hobetzeko aukerak identifikatzeko datu energetikoetan oinarritutako erabakiak hartzen laguntzea ere*, lan-baldintza seguruak eta osasungarriak emanez lesioei eta lanarekin lotutako osasunaren nardiadurari aurrea hartzeko, betiere aplikatzekoak diren eskakizun legal guztiak eta beste batzuk bezek. Kalitatearen, Ingurumenaren, *Efizientzia Energetiko*, Laneko Segurtasun eta Osasunaren eta I+G+b-ren Kudeaketa politika integratua aplikatzen duen Kudeaketa Orokorren zati gisa ulertzen da. Funtzio eta ekintza horien helburua da kalitatea eta garapen jasangarria bermatzea zerbitzu teknikoetan eta Zirkulazioaren Kudeaketa eta Kontrolakoetan, Zirkulazioaren Segurtasuna Kudeatzeko sistema baten plangintzan, bai eta behar diren bermeak eta erantzukizunak hartzea ere, langileen osasuna behar bezala babesteko lan-baldintzetatik eratorritako arriskuaren aurrean. Horretarako, Ikerketa, Garapen eta Berrikuntzako jarduerak sustatuko dira, sektorearen lehiakortasuna hobetzeko.

Politika horrek beharrezko banaketa izango du maila guztietan, erakunde barruan modu orokorrean ezagutarazteko, eta horietan guztietan konpromiso integrala sustatzea espero da. Era berean, ETSrako edo bere izenean lan egiten duten alde interesdun guztiei banatuko zaie, bai eta ETSri zuzenean hala eskatzen dioten guztiei ere.

Gainera, beharrezkoa da etengabeko hobekuntzarekiko konpromiso-espirtua izatea, kalitateari, ingurumenari, *efizientzia energetiko*, laneko segurtasun eta osasunari eta I+G+b-ri dagokienez, produktuen/zerbitzuen eta horiek gauzatzen diren ingurumen arloko inpaktu eta eragin kaltegarriak prebenituz eta murriztuz, arriskuak desagerraraziz eta lanean Segurtasun eta Osasunerako arriskuak murriztuz, kalitateari dagokionez eta ingurumenaren, *energiaren kudeaketa* eta Laneko Segurtasun eta Osasun arloetako araudian eta lege-betekizunetan ezarritakoa etengabe betez, erakundeak bere borondatez sinatzen dituenek gain.

Horretarako, kalitateko, ingurumeneko, *energia-eraginkortasunekoak*, laneko segurtasun eta osasuneko eta I+G+b arloko zenbait helburu eta jomuga hartzen dira, eta horiek kuantifikatzen dute etengabeko hobekuntzarako, ETSko kutsaduraren prebentziorako eta laneko arriskuaren prebentziorako konpromisoa, Erakundearen ikuspegi eta zede estrategikoarekin bat etorri.

Erakundearen xedea gauzatzeko, funtsezkotzat jotzen da langile guztien lankidetzeta, inplikazioa eta kontzientziazioa Kudeaketa Sistema Integratua gauzatzean, laneko eremu guztietan baldintza egokiak lantuz eta sortuz, proiektu berriak gauzatzeko beharrezkoak diren ideia eta proposamen berrien adierazpena errazteko, eta, horrela, langileen eta haien ordezkarien kontsulta eta parte-hartzea sustatuz, betiere Kudeaketa Sistema Integraturako Batzordearen laguntzarekin.

Antonio López Palenzuela	Bilbao 2024.12.10 10:21:28 +01'00'
-----------------------------	---

ANTONIO LOPEZ PALENZUELA

(ZUZENDARI NAGUSIA)

INGURUMENA KUDEATZEKO SISTEMA

ETSren Ingurumena Kudeatzeko Sistema UNE-EN ISO 14001:2015 Arauaren eskakizunetan oinarritzen da, bertsio berriaren betekizunak 2017ko urtarriletik aurrera sartuta, bai eta Ingurumena Kudeatzeko Sistemari buruzko 1221/2009 Europako Erregelamenduaren eta haren ondorengo aldaketan betekizunak ere, BATZORDEAREN 2017ko abuztuaren 28ko 2017/1505 Europako Erregelamenduaren eta abenduaren 19ko 2018/2026 (EB) Erregelamenduaren bidez.

Ingurumena Kudeatzeko Sistemaren irismena honako hau da:

- a) Proiektuen diseinua eta kudeaketa, obren eta instalazioen zirkulazioaren segurtasunaren arloko zuzendaritza, ikuskapena, kontrola eta eragina, bai eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Publikoaren trenbide-garraioko sistemen azpiegiturei buruzko ingeniari-tz zerbitzu teknikoak ematea ere.
- b) Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Publikoaren trenbide-garraioko sistemen azpiegiturei dagozkien zerbitzuak eta zirkulazioaren segurtasuna kudeatzea eta kontrolatzea.

Ingurumena guztiz integratuta dago erakundeak garatutako jarduerekin, betiere bizi-zikloaren ikuspegitik.

Ingurumena Kudeatzeko Sistemaren dokumentazioari esker, erakundearen jarduerak, funtzioak eta erantzukizunak ezagutu daitezke, baita erakundearen ingurumen-eskakizunak ere.

Sistema honela dokumentatzen da:

- Politika: garatutako jardueren ingurumena babesteko jarduketa-printzipioak argi eta labur azaltzen dituen dokumentua.
- Eskuliburua: Ingurumena Kudeatzeko Sistemaren oinarritzko betekizunak jasotzen dituen dokumentu orokorra
- Prozedurak: Eskuliburuan adierazitako ingurumen-baldintzak garatzen dituzten dokumentuak, Ingurumena Kudeatzeko Sistema behar bezala ezartzen dela ziurtatzeko erakundearen arlo bakoitzean gauzatzen diren zereginak, sekuentziak eta lanak zehazten dituztenak.

Ingurumena Kudeatzeko Sistemak kudeaketa-tresna hauek ditu:

- **Antolaketa:** Sistemaren arduradunak, Zuzendaritza Nagusiarekin batera, ingurumen-estrategia ezartzen du.

- **Plangintza:** ingurumen-helburuak betetzeko behar diren jarduerak eta baliabideak eta arrisku eta aukeretatik eratorritako ekintzak Zuzendaritza Nagusiak onartzen ditu.
- **Ingurumen-auditoretzak:** erakundearen politikak etengabe hobetzeko konpromisoa transmititzen du. Erakundearen ingurumen-kudeaketaren ebaluazioa eta jarraipena eta praktika operatiboak kudeatzeko tresna nagusia ingurumen-auditorien plangintza da.
- **Prestakuntza:** Enpresa-kultura jasangarria ezartzeko, funtsezkoa da ingurumen-prestakuntzako ikastaroak egitea erakundearen maila guztietan.

ISO 14001 arauaren eta EMAS Erregelamenduaren eskakizunak dokumentu hauetan jasotzen dira:

BALDINTZAK	DOKUMENTUA
Erakundearen testuingurua	P-0100 Plangintza estrategikoa eta hobekuntza
Ingurumen-politika	Eskuzkoa. Web orria
Arriskuak eta aukerak lantzeko ekintzak	P-0801 Arriskuen identifikazioa eta ebaluazioa. Larrialdia eta erantzuteko gaitasuna
Ingurumen-alderdiak	PMA-0800 Ingurumen-alderdien identifikazioa eta ebaluazioa
Lege-eskakizunak eta bestelako betekizunak	P-0500 Lege- eta arau-eskakizunak identifikatzea eta erregistratzea
Ingurumen-helburuak	P-0100 Plangintza estrategikoa eta hobekuntza
Baliabideak, gaitasuna eta kontzientzia hartzea	P-1800 Prestakuntza
Barne- eta kanpo-komunikazioa	P-0103 Barne- eta kanpo-komunikazioak
Informazio dokumentatua	P-0503 Informazio dokumentatuaren kontrola
Eragiketen plangintza eta kontrola	P-0901 Obra Zibilaren Zuzendaritza P-0902 Instalazioen obra-zuzendaritza P-0903 Ustiapenez arduratzen den sailari lanak entregatzea P-0401 Proiektuen eta Azterlanen Zuzendaritza PMA-1500 Hondakinen kudeaketa
Larrialdietarako prestakuntza eta erantzuna	P-0801 Arriskuen identifikazioa eta ebaluazioa. Larrialdia eta erantzuteko gaitasuna
Jarraipena, neurketa, analisia eta ebaluazioa. Legea betetzen den ebaluatzea.	Jarraipen adierazleak. P-0500 Lege- eta arau-eskakizunak identifikatzea eta erregistratzea
Barne-auditoria	P-1700 Kudeaketa Sistema Integratuaren barne-auditoriak
Zuzendaritzak berrikustea	P-0100 Plangintza estrategikoa eta hobekuntza
Desadostasuna eta ekintza zuzentzailea	P-1300 Desadostasunak eta ekintza zuzentzaileak

EGINKIZUNAK ETA ERANTZUKIZUNAK

Ingurumen-erantzukizunekin zuzenean lotuta dauden ETSren eginkizunak honela definitzen dira:

ZUZENDARITZA NAGUSIA

- Erakundearen kudeaketan erantzukizun handiena duen figura da, eta ETSko Administrazio Kontseiluak ezarritako politikaren ildo nagusien arabera gauzatzen du.
- Era berean, sail bakoitzaren jarduerak planifikatu, zuzendu eta koordinatzeko ardura du, bai eta sail horietarako giza baliabideen eta baliabide teknikoaren esleipenak zehaztekoa ere.
- Azken arduraduna da jarduera guztiak ezarritako kalitate, ingurumen, segurtasun eta laneko osasuneko helburuak lortzeko moduan garatzen direla, eta I+G+B, Kalitate eta Ingurumen Zuzendaritzaren esku uzten du Kudeaketa Sistema Integratua behar bezala garatzeko eta mantentzeko beharrezkoa den agintaritza.
- Zuzendaritzari dagokion erakundearen testuinguruaren analisiari dagokion informazioa eguneratzen du.
- Zuzendaritzaren arrisku eta aukerei lotutako informazioaren jarraipena identifikatu, ebaluatu eta egiten du.

- Aldian behin Kudeaketa Sistema Integratua berrikustez eta auditore-taldea izendatzeaz arduratzen da.
- Jarduketan koordinatzailea izendatzen du, eta jarduketaren irismena zehazten du.

SISTEMA INTEGRATUAREN BATZORDEA

Kide anitzeko organo gisa, honako erantzukizun hauek ditu:

- Sistema integratuaren kudeaketa.
- Ekintza zuzentzaileak aztertzea.
- Kalitatearen, ingurumenaren, segurtasunaren eta laneko osasunaren plangintza.
- Kalitate, Ingurumen eta Laneko Segurtasun eta Osasuneko helburuak definitzen ditu, erakundearen testuinguruaren analisiari dagokion informazioa onartzen du, eta arriskuei eta aukerei lotutako informazioaren jarraipena egiten du.
- Honako hauek osatzen dute:
 - Zuzendaritza Nagusia.
 - I+G+B, Kalitate eta Ingurumen Zuzendaritza.
 - Erakundeko gainerako zuzendaritza guztiak.

I+G+b, KALITATE ETA INGURUMEN ZUZENDARITZA

- Berrikuntza, kalitate eta ingurumeneko jarduerak planifikatu, zuzendu eta koordinatzeaz arduratzen da.
- Zuzendaritzari dagokion erakundearen testuinguruaren analisiari dagokion informazioa eguneratzen du.
- Zuzendaritza Nagusia ordezkatzeko du Sistema Integratuaren Batzordean, hura ez dagoenean.
- Zuzendaritzaren arrisku eta aukerei lotutako informazioaren jarraipena identifikatu, ebaluatu eta egiten du.

INGURUMENA KUDEATZEKO SISTEMAREN ARDURADUNA

- Kudeaketa-sistemaren dokumentazio guztia egitea (eskuliburua, prozedura orokorrak, kalitate-prozedurak, ingurumen-prozedurak eta jarraibide teknikoak).
- Zuzendaritza Nagusiarekin batera, Kudeaketa Sistema ezartzea.
- Kudeaketa-sistemaren dokumentazioa kontrolatzea eta banatzea
- Sistemaren hainbat erregistro egitea, hala nola Prestakuntza Plana, Barne Auditorien Plana, Kalitate eta Ingurumeneko Aktak, etab.

- Kudeaketa-sisteman esleitzen zaizkion zereginak egitea eta funtzioak bere gain hartzea.

PLANGINTZA ETA PROIEKTUEN ZUZENDARITZA

- Kanpoko dokumentazioa kontrolatzea (arauak, erregelamenduak, etab.), I+G+B, Kalitate eta Ingurumen Zuzendaritzarekin koordinatuta, eta dokumentazio hori betetzen dela kontrolatzea.

ERAIKUNTZA ZUZENDARITZA

- Kanpoko dokumentazioa kontrolatzea (arauak, erregelamenduak, etab.), I+G+B, Kalitate eta Ingurumen Zuzendaritzarekin koordinatuta, eta dokumentazio hori betetzen dela kontrolatzea.
- Obrako ingurumen-ikuskapenak onartzen ditu eta horien jarraipena zaintzen du.

INSTALAZIO ETA MANTENTZE LANEN ZUZENDARITZA

- Kanpoko dokumentazioa kontrolatzea (arauak, erregelamenduak, etab.), I+G+B, Kalitate eta Ingurumen Zuzendaritzarekin koordinatuta, eta dokumentazio hori betetzen dela kontrolatzea.
- Obrako ingurumen-ikuskapenak onartzen ditu eta horien jarraipena zaintzen du.

PROIEKTUAREN ARDURADUNA

- Erredakzio-lana lizitazio-oinarrien, indarreko legeriaren eta araudiaren, bezeroaren eskakizunen eta Kudeaketa Sistema Integratuaren Eskuliburuaren arabera egiten dela ziurtatzeaz arduratzen da.
- Plangintza eta Proiektu Zuzendaritzaren edo Instalazio eta Mantentze Lanen Zuzendaritzaren mende dago zuzenean.

OBRA ZUZENDARITZA

- Eraikuntza-lana Proiektuan onartutako dokumentazioaren, indarreko legeriaren eta araudiaren eta Eskuliburuko baldintzen arabera egiten dela ziurtatzeaz arduratzen da.
- Zuzenean Eraikuntza Zuzendaritzaren edo Instalazio eta Mantentze Lanen Zuzendaritzaren mende dago.

INGURUMEN-ALDERDIAK ETA -INPAKTUAK

Ingurumen-jarduera hobetzeko, jarduerekin eta sortutako ingurumen-inpaktuekin lotutako zuzeneko, zeharkako eta balizko ingurumen-alderdi guztiak identifikatu eta ebaluatu behar dira. Bizi-zikloaren irizpidea hartzen da kontuan.

ETSn, urtero, sortzen diren ingurumen-alderdi eta -inpaktu guztiak identifikatzen eta ebaluatzen dira, eta kontrolatu beharreko alderdi esanguratsuen zerrenda bat egiten da.

Hemen identifikatutako alderdi guztiak bulegoetan erakundean baldintza normaletan eta anormaletan egindako jarduerarekin lotuta daude:

	ITXURA	ERAGINA
HONDAKINAK	Erabilitako papera	Ingurumenean izan dezakeen eragina
	Zabor orokorra (HHS)	Ingurumenean (lurzorua/urak) izan dezakeen eragina
	Ontziak eta bilgarriak, produktu toxikorik ez dutenak	Ingurumenean (lurzorua/urak) izan dezakeen eragina
	Fluoreszenteak	Ingurumenean (lurzorua/urak) izan dezakeen eragina
	Pilak	Ingurumenean (lurzorua/urak) izan dezakeen eragina
	Ekipo informatiko zaharkituak	Ingurumenean (lurzorua/urak) izan dezakeen eragina
	Informatikako kontsumigarriak (disketeak eta CDak)	Ingurumenean (lurzorua/urak) izan dezakeen eragina
KONTSUMOAK	Ur-kontsumoa	Baliabide naturalak (hidrikoak) murriztea
	Elektrizitate-kontsumoa	Baliabide naturalak murriztea (erregai fosilak)
	Paper-kontsumoa	Natura-baliabideak murriztea (baso-masa)
ISURKETAK	Kolektore-sarera hondakin-urak isurtzea	Ingurunean izan dezakeen eragina (ura)

EMISIOAK	CO ₂ emisioak, norberaren ibilgailuak eta ibilgailu partikularrak	Inguruneari eragitea (airea)
----------	--	------------------------------

Gainera, 2017tik, eta sistema ISO 14001:2015 bertsiora egokitzearen ondorioz, bulegoetako azpikontraten jardueretatik (garbiketa eta gremioak oro har) eratorritako alderdiak ere kontuan hartzen dira: hondakinak, sortutako isurketak eta jarduera bakoitzari lotutako kontsumoak.

ETSk honako irizpide hauen arabera ebaluatzen ditu alderdi horiek:

- Hondakinak: izaera eta kantitatea.
- Isurketak: ez dira esanguratsutzat jotzen, kontrolatu gabeko egoeraren ondorioz karga kutsatzaileak arrastatzen ez badituzte.
- Ur-kontsumoa: Esanguratsua izango da zentro bakoitzeko urteko ur-kontsumoa, erregistratutako kontsumoen batez bestekoa % 15 gainditzen badu pertsonako.
- Elektrizitate-kontsumoa: pertsona bakoitzeko urteko energia elektrikoaren kontsumoaren balioak erregistratutako kontsumoen batez besteko balioa % 15 baino gehiago gainditzen duenean, kontsumo hori esanguratsutzat joko da.
- Paper-kontsumoa: urteko kontsumoaren balioak ezarritako adierazlea % 15 baino gehiago gainditzen duenean, ekoizpen-puntetan arrazoi justifikaturik gabe, kontsumo hori esanguratsutzat hartuko da, betiere kontsumitutako paper birziklatuaren ehunekoak guztizkoaren % 60 bada gutxienez. Ehuneko hori txikiagoa bada, alderdi hori zuzenean esanguratsutzat joko da.
- CO₂ isuriak: ibilgailuen CO₂ isurien urteko balioa, ibilitako litroak eta kilometroak kontuan hartuta, % 10 baino handiagoa bada aurreko urtearekin alderatuta, alderdi hori esanguratsua dela ulertuko da.

Azpikontratetatik eratorritako alderdiak ebaluatzeko, honako irizpide hau hartu da kontuan:

- Azpikontratei lotutako alderdiak: esanguratsutzat jotzen dira kontratatutako enpresak ez badu ingurumena kudeatzeko sistema ziurtaturik, eta ez badu ematen indarrean dagoen ingurumen-araudia betetzeko konpromiso-dokumenturik.

Irizpide horien arabera, 2025aren hasieran 2024ko datuekin egindako ebaluaziotik eratorritako alderdi esanguratsuak honako hauek dira:

INSTALAZIOA	INGURUMEN-ALDERDI ESANGURATSUAK	
Albia	Hondakina	erabilitako paper
Amara	Hondakina	Pilak
	Kontsumoa	Ura
Atxuri	Hondakina	Pilak
	Kontsumoa	Ura

Zentro bakoitzeko alderdi guztiak identifikatu eta ebaluatu dira, eta Albian eta Amarako eta Atxuriko Aginte Postuetan erabilitako paperaren sorkuntza esanguratsutzat hartu da, pilen sorrera eta ur-kontsumoa. Papera sortzeari dagokionez, jarduerari berari lotutako alderdia da, eta, beraz, ez da neurririk ezarri. Esanguratsuak izan diren gainerako hondakinen kasuan, sortutako kopuruak oso baxuak izan dira, baina esanguratsuak dira puntuazioagatik, haien izaera dela eta. Gainera, erakundearen jardueraren zuzeneko ondorioz sortutako alderdiak dira, eta oso zaila da hobekuntza-neurriak ezartzea; horregatik, ez da horrekin lotutako helbururik ezartzen 2025erako. Amarako eta Atxuriko aginte-postuetako ur-kontsumo esanguratsuen kasuan, ez da helburutzat hartzen, alderdi hori asko aldatzen baita hiruhileko batzuetatik besteetara, eta balioak gaindituz gero, ihesik edo matxurarik dagoen kontrolatzen da, eta horixe gertatu da aurten, eta konpondu egin dira.

Helburuen planean zeharkako alderdi esanguratsuak sartzen dira, aurrerago jasotzen den bezala.

Gainera, azpikontratetatik eratorritako alderdien ebaluazioaren ondorioz (ISO 14001:2015 bertsioa), hiru zentroetan jarduten duten garbiketa-enpresak eta beste gremio batzuk identifikatu dira, eta pentsatu da alderdiak ez direla esanguratsuak, guztiek baitute ingurumen-ziurtagiria edo ingurumen-konpromisoa.

URAREN KUTSADURARI LOTUTAKO INPAKTUAK

Ura kutsatzean materia arrotzak sartzen dira, hala nola mikroorganismoak, produktu kimikoak, industria-hondakinak eta beste mota batzuetakoak, edo hondakin-urak. Gai horiek uraren kalitatea hondatzen dute, eta alferrikakoa da lortu nahi diren erabileretarako. Itsaso, ibai eta aintziretako ur kutsatuak bertan bizi diren animalia- eta landare-espezieen heriotza eragin dezake, bai eta espezie batzuen gehiegizko hazkundera ere, inguruko ekosistema naturala hautsiz. Bestalde, kutsatutako ura ez da egokia giza kontsumorako, osasunerako kaltegarriak diren substantziak eta gaixotasunak eragiten dituzten mikroorganismoak daudelako.

LURZORUAREN KUTSADURARI LOTUTAKO INPAKTUAK

Substantzia toxiko ez-degradagarriek, hala nola metal astunek edo degradazio natural motela dutenek, arrisku handia dute giza osasunerako eta ekosistemetarako, luzaroan egoten baitira ingurune naturalaren osagaiekin kontaktuan. Zaborrak kutsatutako

lurzoruak pertsonen osasuna kaltetzen duten izurriteak, intsektuak eta karraskariak sortzen lagun dezake, baita usain desatseginak sortzen ere.

BALIABIDE NATURALEN MURRIZKETARI LOTUTAKO INPAKTUAK

Ingurumena gero eta gehiago hondatzea eta baliabide naturalak agortzea dira gaur egun planetari eragiten dioten arazo nagusietako bat. Hidrokarburoetan oinarritutako egungo energia-eredua ez da jasangarria. Hori ordezkatzeko, eredu berri bat behar da, erabilera hobean eta energia-iturri berriztagarrien ikerketan oinarritua, baita kontsumo efizienteagoa ere, batez ere hiri-inguruneetan.

AIREAREN KALITATEAREN ERAGINAREKIN LOTUTAKO INPAKTUAK

Atmosfera funtsezkoa da bizitzarako, eta, beraz, haren alterazioek eragin handia dute gizakiarengan eta beste izaki bizi batzuegan, eta, oro har, planeta osoan. Oso ingurune konplexua da, eta egoera are zailagoa eta aztergaitzagoa da giza emisio asko gehitzen zaizkionean, azken hamarkadetan gertatzen ari den bezala.

Erakundearen ingurumen-alderdi zuzenekin lotutako adierazleak eta egokiak diren beste batzuk:

OINARRIZKO ADIERAZLEAK	
Energia-eraginkortasuna	Elektrizitate-kontsumoa
Eraginkortasuna materialen kontsumoan	Paper-kontsumoa
	Ordenagailuen kontsumoa
	Inprimagailuen kontsumoa
	Mugikorren kontsumoa
	CDen kontsumoa
	DVDen kontsumoa
	Tonerren kontsumoa
	Pilen kontsumoa
	Gasolina-kontsumoa
	Gasolio-kontsumoa
Ura	Ur-kontsumoa
Hondakinak	Paper-hondakina
	Plastikozko hondakina
	Hondakin organikoa
	Pilak
	Tonerrak
	CDak
	Disketeak
	Kartutxoak
Ekipo elektronikoak	
Biodibertsitatea	Lurzoruaren okupazioa
Emisioak	CO ₂ , N ₂ O, CH ₄ , HFC isuriak

Gerta daitezkeen gorabeherekin/istripuekin lotutako alderdiak hartzen dira ingurumen-alderdi potentzialtzat. Alderdi horiek gertakariaren maiztasunaren eta larritasunaren arabera ebaluatzen dira.

Jarraian, erakundeak bulegoetan egindako jarduerari buruz izan ditzakeen alderdiak eta horiei lotutako eraginak jaso dira:

ALDERDI POTENTZIALA		ERAGIN POTENTZIALA
SUTEA	Hondakinak sortzea	Ingurumenean (lurzorua/ura) izan dezakeen eragina
	Errekuntza-gasen isurketa	Aireko balizko inpaktua
	Sua itzaltzeko erabilitako uraren isurketa	Ingurunean izan dezakeen eragina (ura)
USTEKABEKO ISURKETA	Substantzia toxikoekin isurtzea	Ingurumenean izan dezakeen eragina

Alderdi horiek ebaluatzean, ez da garrantzitsutzat hartu larrialdi-egoeren ondoriozko alderdirik.

Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenei, **ingurumen-portaeraren adierazle sektoriale** eta administrazio publikoaren sektorerako bikaintasun-parametro konparatiboei buruzko erreferentziazko dokumentu sektoriala aztertu ondoren, 1221/2009 Erregelamenduaren ondorioetarako (Batzordearen 2018ko abenduaren 19ko 2019/61 (EB) Erabakian argitaratu ziren), honako adierazle hauek argitaratzea eta aztertzea erabaki da:

INGURUMEN-PORTAERAREN SEKTORE-ADIERAZLEAK
1. Energia-kontsumoa kudeatzea eta minimizatzea
Urteko guztizko energia-kontsumoa
Berotegi-efektuko gasen urteko guztizko emisioak
2. Ur-kontsumoa kudeatzea eta minimizatzea
Urteko ur-kontsumoa, guztira
3. Hondakinen sorrera kudeatzea eta minimizatzea
Bulegoko hondakinen urteko sorkuntza guztira
Bulegoko hondakin birziklatuen urteko guztizko bolumena
4. Bulegoko papera eta material suntsikorra ahalik eta gutxien erabiltzea
Bulegoko paperaren eguneko kantitatea
"Ingurumena errespetatzen duen" ziurtagiria duen bulegoko papera
5. Etxeko/laneko joan-etorrien eta bidaiaren profesionalen ingurumen-inpaktua ahalik eta gehien murriztea
Langileen joan-etorri iraunkorrak sustatzea
Bidaia profesionaletarako karbono-aurrekontua
Bideokonferentzia-instalazioak
6. Eraikin publikoen energia-eraginkortasuna handitzea jarraipenaren, energiaren kudeaketaren eta portaera-aldaketa sustatzearen bidez
Energia-efizientziako prestakuntza
7. Hots-kutsaduraren jarraipena, kartografia eta murrizketa
Muga-balioak gainditzen dituzten neurketak
8. Ingurumen-irizpideak sistematikoki sartzeko kontratu publiko guztietan
Ingurumen-irizpideak dituzten lizitazioak

Erakundearen zeharkako alderdirik garrantzitsuenak ETSk zuzendaritza fakultatibo gisa jarduten duen obrak egiten dituzten kontratistek sortutakoak dira. 2024an, ETSk obra-zuzendaritza gisa jardun du 21 obratan, guztiak obra zibilekoak, instalazioen zuzendaritzakoek ez baitute ingurumen-alderdirik.

2024an egiten ari diren obren zerrenda	I.I.A.	
	BAI	EZ
Bernabeitiako trenbide-pasagunea kentzeko obra		X
Eubako trenbide-pasagunea kentzeko obra		X
Zumaiako zubiaren konponketa eta sendotzea		X
Eibar-Azitain estaltzeko obra		X
Usurbilgo geltoki berriaren obra		X
Zarautzko geltoki berriaren obra		X
Zaldibarko trenbide-pasagunea kentzea eta geltokiaren berritzea		X
Donostialdeko metroaren II. faseko Mirakontxa-Easo tartea eraikitzeko proiektua.	X	
Donostialdeko metroaren Altza-Galtzaraborda tartea eraikitzeko proiektua.	X	
Altzolako saihesbidea eraikitzea		X
5. linea, Serratu-Aperribai tartea	X	
5. linea, Galdakao-Ospitalea tartea	X	
5. linea, Aperribai-Galdakao tartea	X	
Anoetako ataria		X
Lugaritz-Easo bidearen gainegitura eta Morlans konexioa	X	
Morlans erreka berrezartzea	X	
Zumaiako geltokia eraberritzea		X
Iraeta eta Arroako geltokiak birgaitzea		X
Gernikako geltokiaren ataria		X
Euskal Autonomia Erkidegoko Trenbide Sare Berriaren plataformaren eraikitzea. Hernani-Astigarraga tartea, II fasea	X	
Atoxako geltokia birmoldatzeko obra		X

Jarraian, kontraten jarduketetatik eratorritako zeharkako alderdiak (egoera arruntei zein ezohikoei eta istripu-egoerei dagozkienak) sartzen dira:

	ITXURA	ERAGINA
HONDAKINAK	Aerosolak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Plastikozko ontzi kutsatuak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Metalezko ontzi kutsatuak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Kutsatutako ontzi hutsak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Hidrokarburoak dituzten lurrak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Xurgatzaileak eta material inpregnatuak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Olio erabiliak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Bateriak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Tenkagailuak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Koipe-bereizgailuetako lohiak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Azido agortuak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Hodi fluoreszenteak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Hormigoia	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Zurak eta plastikoak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Eraikuntzako eta eraispeneko hondakin nahastuak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Hormigoia, adreiluen eta material zeramikoen nahasketak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Inausketa-hondarrak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Nahastutako metalak (txatarrak)	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Papera eta kartoia	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Asfalto-hondarrak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Lur eta harri naturalak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
	Kobrea, brontzea, letoia	
	Burdina eta altzairua	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea
Lur geldoak eta ez-arriskutsuak		
Hondeaketako lurrak eta soberakinak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea	
Hiri-hondakin solidoak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea	
Toner agortua	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea	
WC hondakin kimikoak	Lurzoruari eta urari eragin ahal izatea	
ISURKETAK	Obra-txaboletako eta bulegoetako ur sanitarioen isurketa Laguntza teknikoa	Urari eragin ahal izatea
	Arazketa-sistemen efluentea	Urari eragin ahal izatea
ZARATA	Obrak gauzatzearekin eta makinaren eta ibilgailuen zirkulazioarekin lotutako eguneko zaratak	Inguruneko soinu-kalitatean duen eragina
	Obrak gauzatzearekin lotutako arratsaldeko zaratak	Inguruneko soinu-kalitatean duen eragina
	Obrak gauzatzearekin lotutako gaueko zaratak	Inguruneko soinu-kalitatean duen eragina
EZOHIKO EGOEREI ETA ISTRIPUEI DAGOZKIEN ZEHARKAKO ALDERDIAK		
SUTEA	Hondakinak sortzea	Ingurumenean (lurzorua/ura) izan dezakeen eragina
	Errekuntza-gasen isurketa	Aireko balizko inpaktua
	Sua itzaltzeko erabilitako uraren isurketa	Ingurunean izan dezakeen eragina (ura)
IHESAK	Produktu kimikoen isuriak	Lurzoruari eta urei eragin diezaike
	Arazketa-sistematan izandako akatsek eragindako isurketa kutsatzaileak	Urei eragitea
	Erregai-isuriak	Lurzoruari eta urei eragin diezaike

ETSk irizpide hauen arabera ebaluatzen ditu bere obrak, esanguratsuenak hautatzeko:

- Ingurumen-eraginaren maila: obraren kokapen fisikoaren, ingurumen-inpaktuaren adierazpena duen ala ez eta jabari publiko hidraulikotik hurbil dagoen (1. irizpidea).
- Obraren hasierako aurrekontua: 10 milioi eurotik gorakoa edo beherakoa den (2. irizpidea).

Obra bat esanguratsutat joko da 1. irizpideko SI bat eta 2. irizpideko SI bat baditu. Horietatik, ingurumen-desadostasun gehien dituzten obren % 20 inguru aukeratzen dira, urtean zehar kontratistari egindako ingurumen-laguntzek detektatutako kontroletan.

Hautatutako obretatik, ingurumen-arduradunak honako irizpide hauen arabera ebaluatzen ditu ingurumen-alderdiak:

1. Hondakinak: hondakinaren izaeraren, kantitatearen eta ingurune hartzailean duen inpaktuaren arabera
2. Isurketak: larritasunaren eta magnitudearen arabera
3. Zarata: magnitudearen eta larritasunaren arabera

Aldi horretan 10 obra esanguratsu atera dira: 8 obra zibilekoak eta 2 trenbide-sare berrikoak. Horietatik 2k (% 20ren gainean) kontratistaren ingurumen-desadostasun gehien dituzten ehunekoak dituztela erabaki da. Beraz, bi obrei buruzko datuak ematea erabaki da:

- Donostialdeko metroaren Altza-Galtzaraborda tartea eraikitzeke proiektua.
- Euskal Autonomia Erkidegoko trenbide-sare berria; Atotxako geltokia.

Hautatutako obretarako alderdiak ebaluatzen dira, irizpide bakoitzari alderdi horietan emandako puntuazioak batuz. Emisioen eta kontsumoen alderdiak ez dira ebaluatzen, ez baitago ebaluazioa egin ahal izateko daturik. Talde bakoitzean puntuazio handiena duten alderdiak (hondakinak, isurketak edo soinu-emisioak) hartuko dira garrantzitsutzat.

Bi obren ebaluaziotik eratorritako zeharkako alderdi esanguratsuak honako hauek izan dira:

Donostialdeko metroaren Altza-Galtzaraborda tartea eraikitzeke proiektua	HONDAKINAK	Olio erabiliak
		Hormigoia
		Indusketatik soberan geratutako lurak
Euskal Autonomia Erkidegoko trenbide-sare berria Atotxako geltokia birmoldatzea	HONDAKINAK	Indusketatik soberan geratutako lurak
	ZARATAK	Obrak egitearekin eta makinaren eta ibilgailuen zirkulazioarekin lotutako eguneko zaratak (baita giro-zarata ere)

Zeharkako alderdi esanguratsu horiek Erakundearen ingurumen-helburuak definitzerakoan ebaluatu eta aztertu dira, eta helburuen planetan, kudeaketakoetan zein estrategikoetan, alderdi horiekin zuzenean edo zeharka lotuta dagoen helbururen bat sartu da, baita zuzenean lotuta ez dauden beste batzuk ere.

Sartu gabeko beste alderdi esanguratsu batzuetan, ETSk ez du eragin zuzenik.

ERAKUNDEAREN INGURUMEN-ALDERDI ZUZENEKIN LOTUTAKO OINARRIZKO ADIERAZLEEN DATUAK

Jarraian, erakundearen ingurumen-alderdi zuzenekin lotutako oinarritzko adierazleen ingurumen-datuak sartzen dira, A zifra (neurketa-unitatea) eta R/B zifra (A/B) emanez, B izanik aktibo dauden pertsonen batez besteko kopurua: 100 Albian, Atxurin 37 (Euskotrenen 12 pertsona gehiago), 32 Amaran eta 268 erakundearen globalean, adierazle bakoitzari dagokiona

2023tik, ingurumen-alderdi guztien datuak aurkezten dira, erakundearen pertsona baliokideen artean haztatuz (Albia 96,42, Amara 30,91, Atxuri 32,17 (44,17, ETko pertsonak kontuan hartuta) eta erakundearen artean 253,20).

ERAGINKORTASUNA MATERIALEN KONTSUMOAN

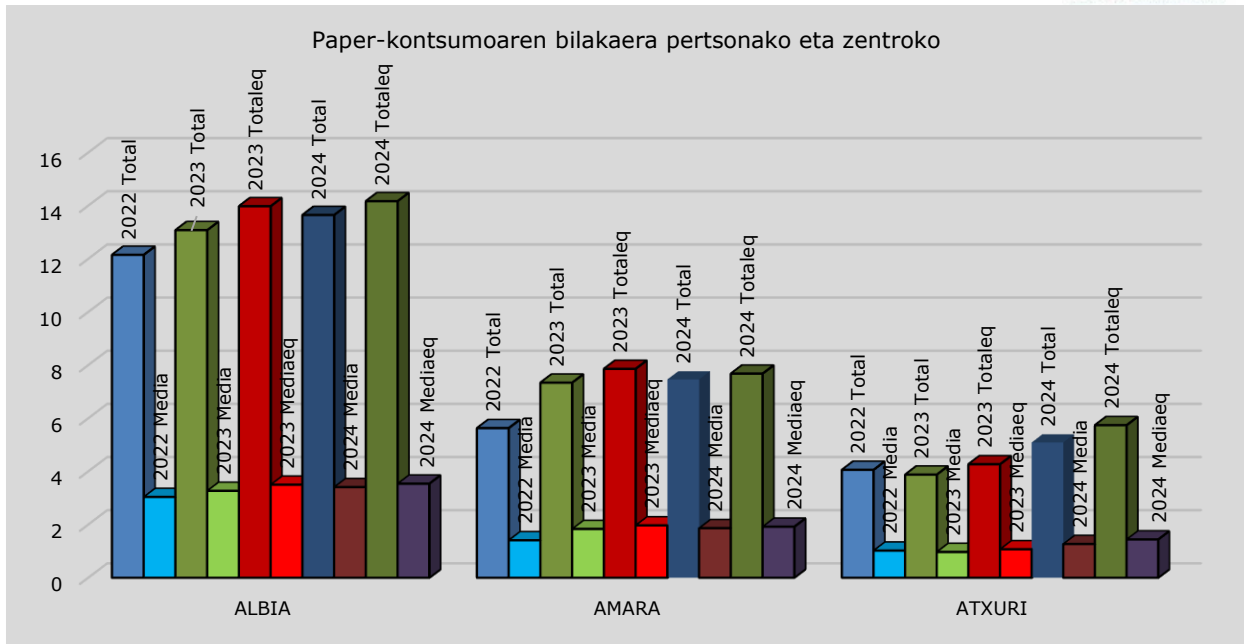
PAPER-KONTSUMOA

Puntu honetan ematen diren datuak Tn-ren ordezkari gisa Kg-ko unitatean sartzen dira, EMAS araudiak eskatzen duen bezala, oso kopuru txikiak direlako eta Tn-ko unitatean adierazgarritasuna galtzen dutelako.

INSTALAZIOA	2022		2023			2024		
	A zifra kg	R zifra kg / pertsona	A zifra kg	R zifra kg / pertsona	Req zifra kg / Per eq	A zifra kg	R zifra kg / pertsona	Req zifra kg / Per eq
ALBIA	1.297,30	12,15	1.359,67	13,08	13,98	1.372,14	13,65	14,17
AMARA	197,09	5,63	249,48	7,34	7,86	249,48	7,46	7,68
ATXURI	174,64	4,06	199,58	3,88	4,27	249,48	5,09	5,74

Paper-kontsumoaren datuak fakturen bidez arautzen dira. Emaitzei dagokienez, igoera txiki bat izan da Albian eta Atxurin, eta oso gutxi jaitsi da Amaran. Denborarekin aldatzen diren emaitza horiek lan-kargaren ondorio izan daitezke, baina baita materiala metatzeko erosketen ondorio ere.

Jarraian, datu horiek azalduko ditugu grafiko honetan:

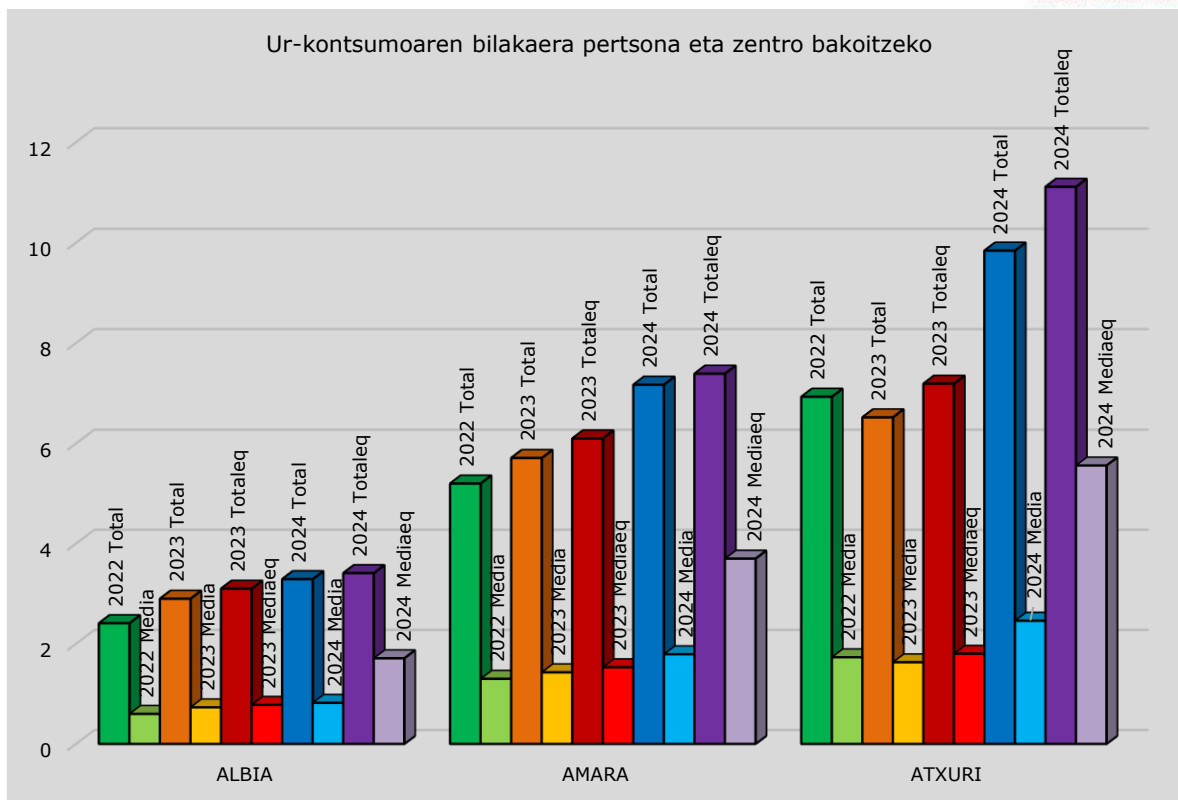
Paper-kontsumoaren bilakaera pertsonako eta zentroko, eta 2023an, pertsona baliokideko eta zentroko.

UR KONTSUMOA

INSTALAZIOA	2022		2023			2024		
	A zifra m ³	R zifra m ³ / pertsona	A zifra m ³	R zifra m ³ / pertsona	Req zifra kg / Per eq	A zifra m ³	R zifra m ³ / pertsona	Req zifra kg / Per eq
ALBIA	257,00	2,42	301,00	2,90	3,10	331,00	3,29	3,41
AMARA	182,10	5,20	193,70	5,71	6,10	238,60	7,17	7,39
ATXURI	298,00	6,93	336,20	6,52	7,19	482,00	9,84	11,11

Ur-kontsumoari buruzko datuak ETSren instalazioetan horretarako jarritako kontagailuetatik abiatuta kontabilizatzen dira. Emaitzei dagokienez, 2024an hiru zentroetako kontsumoak gora egin du. Nabarmentzekoa da Atxuri nabarmen handitu dela, urteko lehen seihilekoan antzemandako matxura baten ondorioz, nahiz eta dagoeneko konpondu den. Amararen kasuan ere matxura txiki bat gertatu da bigarren seihilekoan, eta konpondu egin da.

Ur sanitarioen isurketei dagozkien metro kubikoak kontsumitutako uraren metro kubikoei dagozkie.

Pertsona bakoitzeko ur-kontsumoaren bilakaera, 2023an, pertsona baliokidearen eta zentroaren arabera

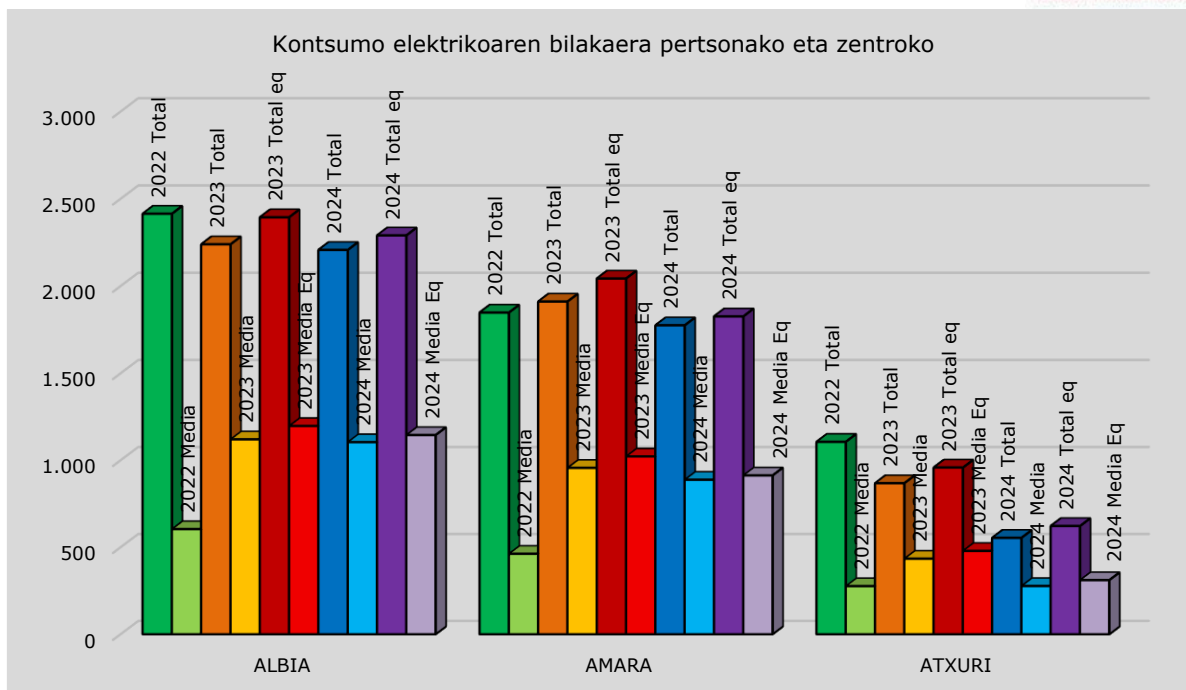
ENERGIAREN GUZTIZKO KONTSUMOA

Atal honetan elektrizitate-kontsumoari buruzko datuak baino ez dira sartzen, erregai-kontsumoa ibilgailuen erabilerari soilik lotuta baitago, eta ez jarduerari berari.

INSTALAZIOA	2022		2023			2024		
	A zifra Kwh	R zifra Kwh / pertsona	A zifra Kwh	R zifra Kwh / pertsona	Req zifra kg / Per eq	A zifra Kwh	R zifra Kwh / pertsona	Req zifra kg / Per eq
ALBIA	256.733	2.414	232.911	2.239	2.394	221.865	2.207	2.290
AMARA	64.681	1.848	64.871	1.911	2.043	59.415	1.775	1.826
ATXURI	47.519	1.106	44.690	868	958	27.139	554	622

Elektrizitate-kontsumoaren kontrola Albiarako fakturen eta Atxuriko eta Amarako aginte-postuetako kontagailuaren bidez egiten da. Datuek erakusten digute kontsumo-ratioek behera egin dutela hiru zentroetan, aurreko aldietan kontsumo txikiko luminariak instalatu izanaren ondorioz.

Jarraian, datuak grafikoki erakusten dira.

Kontsumo elektrikoaren bilakaera pertsonako eta 2023an, pertsona baliokidearen eta zentroaren arabera.

Atal honetako datuek sarean kontsumitutako energia elektriko guztia adierazten dute.

ENERGIA BERRIZTAGARRIAREN GUZTIZKO KONTSUMOA

Energia-erakundearen merkaturatzaile hornitzaileak iturri berriztagarrietatik % 100etik datorren energia erabiltzen du (elektrizitatearen etiketen formatuari buruzko Merkatuaren eta Lehiaren Batzorde Nazionalaren 2021eko azaroaren 30eko Ebazpenaren arabera).

HONDAKINAK

Puntu honetan ematen diren datuak Tn-ren ordezkari gisa Kg-ko unitatean sartzen dira, EMAS araudiak eskatzen duen bezala, oso kopuru txikiak direlako eta Tn-ko unitatean.

ETSren **hondakin arriskutsuak eta ez-arriskutsuak** pila zilindrikoak eta botoi-pilak, disketeak, CDak, osagai informatikoak, paper erabilia, hondakin organikoak eta plastikozkoak baino ez dira sortzen. Pilak, disketeak eta CDak sortzen diren kantitateak sortutako hondakinen guztizkoaren % 1etik behera daude; beraz, ez dira ingurumen-adierazpen honetan islatzen. Nolanahi ere, pilen eta kontsumigarri informatikoen kontrola egiten bada, horretarako edukiontzia hileru zenbatuta. Gure prozesuan ia ez da pilarik sortzen, baina ETSk zerbitzu hori ematen die langileei, pilen kudeaketan kontzientziazteko, eta dagozkion erretiratzeko egiten dira baimendutako kudeatzaileekin.

OSAGAI INFORMATIKOAK

HONDAKINA	2022		2023		Errek Zifra Kg/ Per eq	2024		
	A Zifra kg	R Zifra kg/ pertson a	A Zifra kg	R Zifra kg/ pertson a		A Zifra kg	R Zifra kg/ pertsona	Errek Zifra Kg/ Per eq
OSAGAI INFORMATIKOA	131	0,720	80	0,426	0,489	100	0,592	0,502

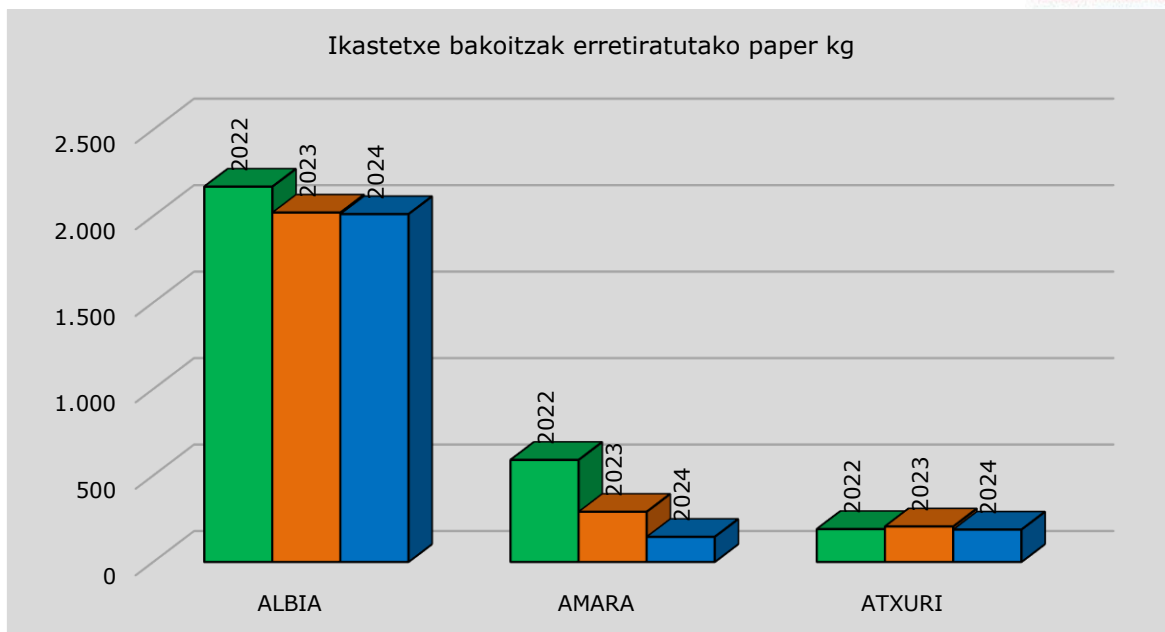
Oharra: kg/p-ak irismeneko hiru zentroetako pertsona kopuruarekin lortzen dira, Atxurin ETko pertsonak kenduta.

ERABILITAKO PAPERAK KENTZEA

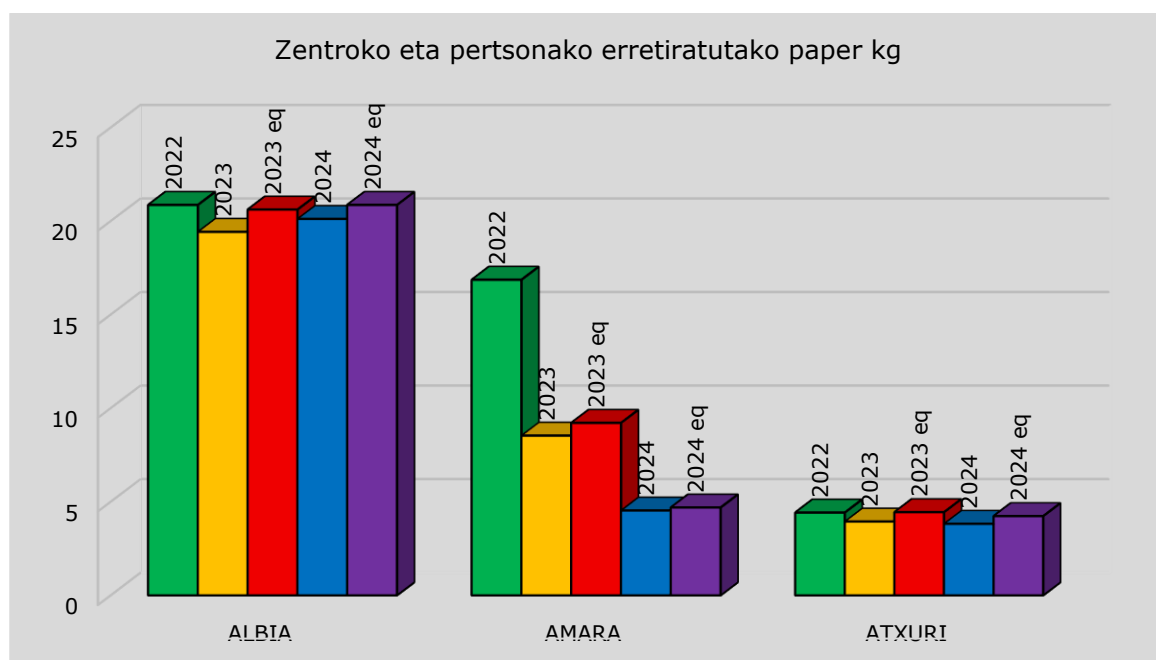
INSTALAZIOA	2022		2023			2024		
	A zifra kg	R zifra kg / pertsona	A zifra kg	R zifra kg / pertsona	Req zifra kg / Per eq	A zifra kg	R zifra kg / pertsona	Req zifra kg / Per eq
ALBIA	2.170	20,86	2.020	19,42	20,61	2.011	20,11	20,86
AMARA	590	16,86	290	8,53	9,21	145	4,53	4,69
ATXURI	190	4,42	205	3,94	4,44	187	3,82	4,23
GUZTIRA	2.950	16,21	2.515	13,23	15,37	2.343	12,94	13,66

Erabilitako paperaren erretiratzeen kontrola dagokion kudeatzailearen fakturen bidez egiten da. Ikusten da paperaren sorrerak behera egin duela hiru zentroetan balio absolutuetan. Pertsona bakoitzeko, nabarmentzekoa da Amarako beherakada, baina ez dago jokabide hori justifikatzen duen arrazoi zehatzik, nahiz eta gerta daitekeen langileak gehiago kontzientziatuta egotea papera berrerabiltzeko.

Jarraian, ETSn erabilitako paperaren erretiratzeak erakusten dituzten grafikoak erakutsiko ditugu.

Erabilitako paper balorizatuaren bilakaera ETSko zentroetan 2022tik

Pertsona bakoitzeko zentroetatik kendutako paperaren bilakaera 2022tik (2023an pertsona baliokide eta zentro bakoitzeko datuak ere ematen dira)

ORGANIKOAK ETA PLASTIKOAK KENTZEA

Hondakin horiek bulegoetan kontrolatzen dira eta office-n sortzen dira. Zenbatetsitako datuak dira.

INSTALAZIOA	2022		2023			2024		
	A zifra kg	R zifra kg / pertsonea	A zifra kg	R zifra kg / pertsonea	Req zifra kg / Per eq	A zifra kg	R zifra kg / pertsonea	Req zifra kg / Per eq
ALBIA ORGANIKOAK	2.928	28,15	2.904	27,92	29,64	2.976	29,76	30,86
ALBIA PLASTIKOAK	1.464	14,08	1.452	13,96	14,82	1.488	14,88	15,43
AMARA ORGANIKOAK	732	20,91	726	22,00	23,05	744	23,25	24,07
AMARA PLASTIKOAK	366	10,46	363	11,00	11,52	372	11,62	12,03
ATXURI ORGANIKOAK	1.220	28,37	1.210	31,03	35,48	1.240	25,31	28,07
ATXURI PLASTIKOAK	488	11,35	484	12,41	14,19	496	10,12	11,23
GUZTIRA	7.198	39,55	7.139	46,56	43,63	7.316	40,42	42,66

Hondakin organiko eta plastikoen sorrera apur bat murriztu da Alban, eta apur bat handitu Amaran eta Atxurin.

URTEAN GUZTIRA SORTUTAKO HONDAKINAK

HONDAKINA	2022		2023			2024		
	A Zifra kg	R Zifra kg/ pertsonea	A Zifra kg	R Zifra kg/ pertsonea	Errek Zifra Kg/ Per eq	A Zifra kg	R Zifra kg/ pertsonea	Errek Zifra Kg/ Per eq
HONDAKIN ARRISKSU GUZTIAK	ETSren hondakin arriskutsuen sorrera pila zilindrikoetara eta botoi-piletara mugatzen da, sortutako hondakin guztien % 1etik beherako kantitateetan; beraz, ez dira ingurumen-adierazpen honetan islatzen							
HONDAKIN GUZTIAK	10,283	0,056	9,737	0,052	0,059	9,759	0,058	0,061

INGURUMENAREKIKO PORTAERAREN BESTE ADIERAZLE BATZUEN DATUAK

Jarraian, ETSren beste adierazle batzuei lotutako ingurumen-datuak deskribatzen dira. A zifra 2024ko inpaktu/kontsumo osoa da, eta R zifrak A/B erlazioa adierazten du, B izanik jardunean dauden pertsonen kopurua: 100 Alban, 37 Atxurin (gehi 12 pertsona Eusko Trenen), 32 Amaran 2024rako eta 268 entearen globalean. Datuak 2022tik alderatzen dira.

2023tik aurrera, erakundearen pertsona baliokideen (Albia 96,42, Amara 30,91, Atxuri 32,17, ETko pertsonak kontuan hartuta 44,17) eta Entearen (253,2) arteko haztapena egin da.

ERAGINKORTASUNA MATERIALEN KONTSUMOAN

GASOLINA KONTSUMOA	2022		2023			2024		
	A Zifra litroak	R Zifra l/per	A Zifra litroak	R Zifra l/per	Ek R Zifra l/per Eq	A Zifra litroak	R Zifra l/per	Ek R Zifra l/per Eq
ERAKUNDE OSOA	46.236	166,32	36.223,57	132,20	142,13	48.094	179,45	189,94

GASOIL KONTSUMOA	2022		2023			2024		
	A Zifra litroak	R Zifra l/per	A Zifra litroak	R Zifra l/per	Ek R Zifra l/per Eq	A Zifra litroak	R Zifra l/per	Ek R Zifra l/per Eq
ERAKUNDE OSOA	71.427	256,93	70.862,15	258,62	278,04	66.148	246,82	261,25

AUTOGAS KONTSUMOA	2022		2023			2024		
	A Zifra litroak	R Zifra l/per	A Zifra litroak	R Zifra l/per	Ek R Zifra l/per Eq	A Zifra litroak	R Zifra l/per	Ek R Zifra l/per Eq
ERAKUNDE OSOA	11.701,53	42,09	17.791,99	64,93	69,81	19.353	72,21	76,43

Autogasaren kontsumoa 2019an sartu zen, eta, ordutik, kontsumoak gora egin du urteetan zehar. Igoera hori oso garrantzitsua izan da 2023an, eta joera horrekin jarraitu du 2024an

BIO-ANIZTASUNA

	A ZIFRA	R ZIFRA
ZORUAREN OKUPAZIOA	M ²	M ² /pertsona

Ez dago adierazle horri buruzko daturik, ETSren bulegoek lurzorua okupatzen dutelako, alokatzen direlako edo beste erakunde batzuekin partekatzen direlako eta eraikinaren tarteko pisu bat okupatzen dutelako.

BEROTEGI-EFEKTUKO GASEN URTEKO EMISIOAK, GUZTIRA

ETSk ez dauka atmosferara isurtzen duten fokuak lotuta dituen instalaziorik, jarduera ez-produktiboa garatzen baitu.

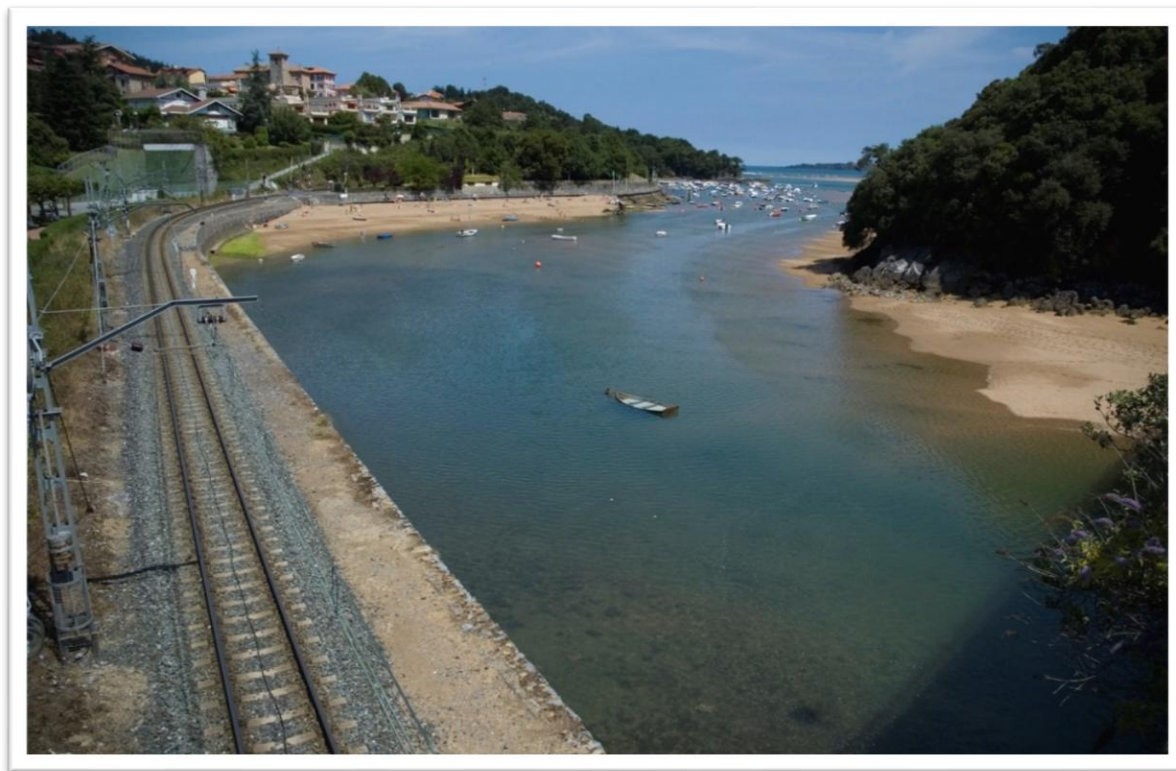
CO ₂ IGORPEN GUZTIAK (NH ₄ eta N ₂ O barne)	2022		2023			2024		
	A Zifra Tn	R Zifra Tn/perts	A Zifra Tn	R Zifra Tn/perts	Ek R Zifra Tn/per Eq	A Zifra Tn	R Zifra Tn/perts	Ek R Zifra Tn/per Eq
ERAKUNDE OSOA erregaiak	313,942	1,129	298,05	1,09	1,17	306,18	1,14	1,21
ERAKUNDE OSOA hozgarriak	0	0	0	0	0	105,96	0,39	0,42

Berotegi-efektuko gasen urteko emisioak autoa jardueran erabiltzeko erregaien kontsumoarekin lotuta daude, bai eta aire girotuko ekipoak mantentzetik eratorritako emisioekin ere.

Bulegoen kasuan, energia-kontsumotik eratorritako CO₂ isuriak zero dira, iturri berriztagarrietatik baitatoz % 100.

Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioaren 2025eko maiatza karbono-aztarnaren erregistroaren, konpentsazioaren eta karbono dioxidoa xurgatzeko proiektuen 31. bertsioaren bidez kalkulatu da.

Aurten, 2023. urtearekin alderatuta, CO₂ isurpenak pixka bat igo dira, erakundearen ibilgailu guztien kontsumoa kontuan hartuta, bai propioak, bai ETSko langileen ibilgailu partikularrak. Ibilgailu bakoitzeko CO₂ isuriak nabarmen murriztu dira, baina km bakoitzeko handitu dira, 2023arekin alderatuta. 2024an gas hozgarrien emisioak egon dira (R410 A eta R407 C), guztira 105,96 t CO₂, mantentzetik eratorritakoak.

SEKTOREKO ERREFERENTZIAZKO DOKUMENTUKO ADIERAZLEEN DATUAK ETA LOTUTAKO INGURUMEN-KUDEAKETAKO PRAKTIKAK

Ingurumen-kudeaketako jardunbide onenei, ingurumen-portaeraren adierazle sektorialeiei eta administrazio publikoaren sektorerako bikaintasun-parametro konparatiboei buruzko erreferentziako dokumentu sektoriala aztertu da (Batzordearen 2018ko abenduaren 19ko 2019/61 (EB) Erabakiaren eranskin gisa onartua). Jarraian aurkezten diren adierazleentarako, honako datu hauek hartu dira kontuan hiru zentroetako bakoitzeko.

IKASTETXEA	AZALERA	DOB (Lanaldi Osoko Langilea)
ALBIA	1.927,14 m ²	96,42
ATXURI PM	196 m ²	32,17
AMARAKO PM	370 m ²	30,91
GLOBALA	-	253,2

Analisi horretatik, erakundearen egokitzat jotzen diren adierazle hauek ateratzen dira:

Bulego iraunkorretarako ingurumen-kudeaketarekin lotutako adierazleak:

1. Energia-kontsumoa kudeatzea eta minimizatzea

URTEKO ENERGIA-KONTSUMO OSOA	kWh/m ² /urte			kWh/ETC/urte			Bikaintasuneko parametro konparatiboa
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	
ALBIA	133,22	120,86	115,13	2.701,03	2.376,89	2.301,03	Eraikin berria bada, urtean 60 kWh/m ² baino gutxiagoko energia primarioaren kontsumo osoa izateko dago proiektatuta; lehendik dagoen eraikin bat berritzen bada, berriz, urtean 100 kWh/m ² baino energia primario gutxiago kontsumitzeko dago proiektatuta
ATXURIKO AGINTE POSTUA	242,44	228,01	138,46	1.421,87	1.310,56	843,61	
AMARAKO AGINTE POSTUA	174,81	175,33	160,58	1.822	2.059,40	1.922,19	
Adierazle hori ezin da banakatu (berokuntza, hozketa, argiztapena, beste erabilera batzuk), daturik ez dagoelako.							
BEROTEGI-EFEKTUKO GASEN URTEKO EMISIOAK GUZTIRA	kg eq CO ₂ /m ² /urte			kg eq CO ₂ /ETC/urte			Bikaintasuneko parametro konparatiboa
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	
ALBIA	0	0	0	0	0	0	
ATXURIKO AGINTE POSTUA	0	0	0	0	0	0	
AMARAKO AGINTE POSTUA	0	0	0	0	0	0	

Irismenean kontuan hartutako hiru eraikinak eraikin zaharrak dira, eta horiek berrituz gero, berritze hori proiektatuko da energia primarioaren guztizko kontsumoa 100 kWh/m²/urte baino txikiagoa izateko (bikaintasun-parametroa). Une honetan, Albia bulegora hurbiltzen da gehien. Atxurin eta Amaran beherakada handia izan da, kontsumo txikiko luminariak instalatu direlako.

Energia-erakundearen merkaturatzaile hornitzaileak iturri berriztagarrietatik % 100etik datorren energia erabiltzen du (elektrizitatearen etiketen formatuari buruzko Merkaturaren eta Lehiaren Batzorde Nazionalaren 2021eko azaroaren 30eko Ebazpenaren arabera).

2. Ur-kontsumoa kudeatzea eta minimizatzea

URTEKO UR-KONTSUMOA, GUZTIRA	M ³ /m ² /urte			M ³ /LOL-ETC/urte			Bikaintasunaren parametro konparatiboa
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	
ALBIA	0,133	0,156	0,172	2,704	3,072	3,433	urtean 6,4 m ³ /LOL-ETC baino gutxiago
ATXURIKO AGINTE POSTUA	1,520	1,715	2,459	8,917	9,859	14,982	
AMARAKO AGINTE POSTUA	0,492	0,523	0,645	5,129	6,149	7,719	

Kontsumo hori ezin da banakatu (sare publikoaren kontsumoa, euri-kontsumoa, ur gris birziklatuen kontsumoa), datuak ez daudelako.

Adierazle honek bikaintasunaren konparazio-parametroak gainditzen ditu Albian. Atxuri eta Amarako balioa bikaintasun-parametroa baino handiagoa da, eta, gainera, aurreko urteko balioak baino handiagoa. Nabarmentzekoa da, batez ere, aurtan Atxurin izandako igoera, urteko lehen seihilekoan izandako matxuraren ondorioz.

3. Hondakinen sorrera kudeatzea eta minimizatzea

URTEAN GUZTIRA SORTUTAKO BULEGOKO HONDAKINAK	2022	2023	2024	Bikaintasunaren parametro konparatiboa
	kg/ETC/urte	kg/ETC/urte	kg/ETC/urte	
ALBIA*	70,58	66,065	68,421	Urtean 200 kg/ETC baino gutxiago
ATXURIKO AGINTE POSTUA	57,12	55,72	59,800	
AMARAKO AGINTE POSTUA	47,58	43,83	40,878	

* Osagai informatikoen hondakinak eta kontsumigarri informatiko agortuak edo erabiltzen ez direnak zentralizatzen dira Albiatik.

BULEGOKO HONDAKIN BIRZIKLATUEN URTEKO BOLUMENA, GUZTIRA	2022	2023	2024	Bikaintasunaren parametro konparatiboa
	Gaika biltzen diren eta birziklatzen diren bulego-hondakin guztien pisuaren ehunekoa			
ALBIA	ETSren bulegoetako hondakin guztiak gaika biltzen dira.	ETSren bulegoetako hondakin guztiak gaika biltzen dira.	ETSren bulegoetako hondakin guztiak gaika biltzen dira.	Bulego-eraikinetan sortutako hondakinik ez da hondakindegira bideratzen.
ATXURIKO AGINTE POSTUA				
AMARAKO AGINTE POSTUA				

Hondakinen sorreraren kudeaketa eta minimizazioari dagokionez, nabarmen gainditzen dira bikaintasunaren konparazio-parametroak irismeneko hiru zentroetan, eta, beraz, ez da ekintzarik egitea aurreikusten.

4. Bulegoko papera eta material suntsikorra ahalik eta gutxien erabiltzea

BULEGOKO PAPER KOPURUA EGUNEAN	2022	2023	2024	Bikaintasunaren parametro konparatiboa
	paperezko orriak/OE/laneguneko	paperezko orriak/OE/laneguneko	paperezko orriak/OE/laneguneko	
ALBIA	11	11	12	bulegoko paperaren kontsumoa laneguneko 15 A4 orri/ETC baino txikiagoa da
ATXURIKO AGINTE POSTUA	4	5	6	
AMARAKO AGINTE POSTUA	6	7	7	

"INGURUMENA ERRESPETATZEN DUELA" ZIURTAGIRIA DUEN BULEGO-PAPERA	2022	2023	2024	Bikaintasunaren parametro konparatiboa
	"Ingurumena errespetatzen duen" ziurtagiria duen bulegoko paperaren ehunekoa, erositako bulegoko paper guztiari dagokionez (%)			
GLOBALA ERAKUNDEA	2022an, erositako paperaren % 100ek	2023an, erositako paperaren % 100ek	2024an erositako paperaren % 100ek	erabilitako bulego-papera % 100 birziklatua edo I. motako ISO etiketa ekologiko baten arabera ziurtagiria da.

	ingurumena errespetatu du.	ingurumena errespetatu du.	ingurumena errespetatu du.	
--	----------------------------	----------------------------	----------------------------	--

Badira hainbat neurri dagoeneko ezarrita erakundearen bulegoko paperaren erabilera murrizteko. Hala, zentro bakar batean ere ez dira gainditzen bikaintasun-parametro gisa ezarritako eguneko 15 A4 orriak.

Bulego-paperari dagokionez, 2024an bikaintasun-parametroa lortu zen, eta % 100 "ingurumena errespetatzen duen" ziurtagiriarekin erosi zen.

5. Etxeko/laneko joan-etorrien eta bidaia profesionalen ingurumen-inpaktua ahalik eta gehien murriztea

LANGILEEN JOAN-ETORRI IRAUNKORRAK SUSTATZEA	2022	2023	2024	Bikaintasunaren parametro konparatiboa
	Langileak etxetik lanerako joan-etorri iraunkorren alde konprometitu daude, portaera-aldaketa (bai ala ez) bultzatzen duten tresnen aplikazioari eta sustapenari esker.			
GLOBALA ERAKUNDEA	BAI (Erakundeko langile guztiak garraio publikoa erabiltzeko pizgarriak jasotzen dituzte)	BAI (Erakundeko langile guztiak garraio publikoa erabiltzeko pizgarriak jasotzen dituzte)	BAI (Erakundeko langile guztiak garraio publikoa erabiltzeko pizgarriak jasotzen dituzte)	Langileen etxetik lanerako joan-etorri iraunkorrek sustatzeko tresnak aplikatzen eta sustatzen dira.
BIDAIA PROFESIONALETARAKO KARBONO-AURREKONTUA	2022	2023	2024	Bikaintasunaren parametro konparatiboa
	Aldi jakin bateko bidaia profesionalerako karbono-aurrekontu osoa esleitzen da. Bidaia bakoitzaren ondoren, gainerako karbono-aurrekontutik karbono-isurien balioak kentzen da (bai ala ez)			
GLOBALA ERAKUNDEA	Ez	Ez	Ez	Bidaia profesional guztiei karbono-aurrekontu bat aplikatzen zaie
BIDEOKONFERENTZIA-INSTALAZIOAK	2022	2023	2024	Bikaintasunaren parametro konparatiboa
	Bideokonferentzia-instalazioak erakundearen barruan sustatzen dira, eta erabilera-orduen kopuruari jarraipena egiten zaio. Langile guztiak erabil ditzakete bideokonferentziako instalazioak (bai ala ez)			
GLOBALA ERAKUNDEA	Bai	Bai	Bai	Bideokonferentzia-instalazio batzuk langile guztientzat daude eskuragarri, eta horien erabilera jarraipena eta sustapena egiten da.

Etxeko/laneko joan-etorrien eta bidaia profesionalen ingurumen-inpaktua ahalik eta gehien murrizteko hartutako jardunbide onenek bikaintasun-parametroak lortzen dituzte; hala ere, ez dago bidaia profesionalerako karbono-aurrekontu osoa. 2024an, bideokonferentzia-instalazioak oso modu garrantzitsuan erabiltzen jarraitu da; hala, bilerak aurrez aurre egin arren, beti izaten da aukera horietara online joateko. Bestalde, bilera-gela guztiak bideokonferentziak egiteko monitorea dituzte.

6. Eraikin publikoen energia-eraginkortasuna handitzea jarraipenaren, energiaren kudeaketaren eta portaera-aldaketa sustatzearen bidez

ENERGIA-ERAGINKORTASUNEKO PRESTAKUNTZA	2022	2023	2024	Bikaintasunaren parametro konparatiboa
	orduak/DOB/urte	orduak/DOB/urte	orduak/DOB/urte	
GLOBALA ERAKUNDEA	1,1181	0,26	0,15	

2024an, energia-efizientziako hiru prestakuntza-ekintza espezifikoki egin dira; guztira, 41 parte-hartzaile eta 38 ordu.

- Jasangarritasun energetikoa (5 ordu), pertsona batek parte hartuta
- ISO 50001 (8 ordu), pertsona batek parte hartu zuen

- Energiako teleagintea (25 ordu) 39 pertsonen parte hartu zuten Adierazle hau Garapen Jasangarrirako Helburuarekin (GJH) lotuta dago (7), "Energia ez-kutsagarria" izenekoarekin.

7. Hots-kutsaduraren jarraipena, kartografia eta murrizketa

MUGA-BALIOAK GAINDITZEN DITUZTEN NEURKETAK	2022	2023	2024	Bikaintasunaren parametro konparatiboa
	Zarata-mailaren neurketen kopurua, non muga-balio lokalen gainezkatzeak erregistratzen diren, zati zarata-mailaren neurketen guztizko kopurua.			
ALBIA	0	-	-	
ATXURIKO AGINTE POSTUA	-	-	-	
AMARAKO AGINTE POSTUA	0	-	-	

2024an irismenean jasota dauden hiru eraikinetatik ez da zarata-neurketarik egin. Hala ere, zarata-neurketak egiten dira erakundeak egiten dituen obra guztietan eta gure azpiegitura karakterizatzeko behar diren puntuetan, zarata-mapak berrikusteko, bai eta behar diren lanpostuetako neurketak egiteko ere.

8. Ingurumen-irizpideak sistematikoki sartzea kontratu publiko guztietan

INGURUMEN-IRIZPIDEAK DITUZTEN LIZITAZIOAK	2022	2023	2024	Bikaintasunaren parametro konparatiboa
	Ingurumen-irizpideak dituzten lizitazioen kopurua zati lizitazio guztien kopurua (produktu-kategoriaren arabera)			
GLOBALA ERAKUNDEA	%100	%100	%100	Lizitazioen % 100ean ingurumen-irizpideak sartzen dira, gutxienez EBko CPE irizpideetan ezarritako portaera-maila eskatzen dutenak, kontuan hartutako produkturako halako irizpiderik izanez gero (adibidez, garbiketa-produktuak, bulegoko papera, altzariak, etab.).

KONTRATEI LOTUTAKO INGURUMEN-DATUAK

ETSren obretan lan egiten duten kontratei buruzko ingurumen-datuak hileroko jasotzen dira Ingurumen Laguntza Teknikoek Obra Zuzendaritzari egindako ingurumen-txosten teknikoetan. Txosten horietan, obrak gauzatzearekin eta garatzearekin lotutako aldizkako ingurumen-kontrolak zehazten dira, bai eta antzemandako balizko desadostasunak edo akatsak, eta desbideratze edo huts horiek konpontzeko hartu diren ekintzak ere. ETSk enpresa sustatzaile gisa jarduten duen obretan, ingurumen-kontrol horien emaitzak jasotzen dituzten txostenak igortzen dizkio Administrazioari.

Obren garapenarekin lotutako ingurumen-alderdiak kudeatzea eta kontrolatzea kontratistari dagokio, eta ETSk egiten ditu dagozkion jarraipenak obran, kudeaketa egokia dela ziurtatuz eta, hala badagokio, adostasun-ezoko aktak eginez.

Jarraian, Ingurumen Laguntza Teknikoek emandako hileko txostenetan jasotako datu horietako batzuk jaso dira.

Donostialdeko Metroaren eraikuntza-proiektua, "Altza-Galtzaraborda tartea" obrarako, aurreko adierazpenean jasotako 2023ko datuak sartu dira.

HONDAKINAK

OBRA	HONDAKINAK	2023 BALIOAK (Kg)	2024 BALIOAK (Kg)
Donostialdeko metroaren Altza-Galtzaraborda tartea eraikitzeko proiektua.	Aerosolak	95	247
	Plastikozko ontzi kutsatuak	118	526
	Metalezko ontzi kutsatuak	183	331
	Lur kutsatuak	302	128
	Xurgatzaileak eta material inpregnatuak	452	685
	Olio-iragazkiak	264	204
	Olio erabilia	2.775	2.035
	Beste erregaik batzuk	171	-
	Hondakin arriskutsuak, guztira	4.360	4.156
	Lur eta harri naturalak	133.560	-
	Zurak	25.100	30.690
	Plastikoak	37.920	30.070
	Eraikuntzako eta eraispenerako hondakin nahasiak	197.630	21.000
	Hormigoia	1.672.480	316.520
	Burdina eta altzairuak	1.400	3.090
	Tonerrak	5	5
	Hondakin biodegradagarriak	2.290	1.970
	Hondakin ez arriskutsuak, guztira	2.070.385	403.340
	Hiri-hondakin solidoak (1)	205	217
	Indusketako soberako lurak (2)	2.410.330	2.020.320
URTEKO HONDAKINAK (HEA+HA+HHS+LEH)	4.485.280 kg	2.427.809	
OBRA	HONDAKINAK	2024 BALIOAK (Kg)	

Euskal Autonomia Erkidegoko trenbide-sare berria. Atotxako geltokia birmoldatzea	Presio-gasak dituzten ontziak	100
	Kutsatutako ontzi hutsak	500
	Lur kutsatuak	700
	Xurgatzaileak eta material inpregnatuak	200
	Hondakin arriskutsuak, guztira	1.500
	Pladur-Igeltsua	23.420
	Zurak	87.370
	Plastikoak	25.240
	Eraikuntzako eta eraispenerako hondakin nahasiak	241.280
	Hormigoia	1.120.280
	Hormigoia-aren, adreiluen eta material zeramikoen nahasketak	244.420
	Isolamenduak	360
	Papera eta kartoia	3.700
	Lur geldoak eta ez arriskutsuak	172.420
	Burdina eta altzairuak	5.570
	Metal nahasiak	24.180
	Hagaxkak dituen hormigoia	192.540
	Bloke handietako hormigoia	373.480
	Asfalto hondarrak	2.620
	Toner bukatuak	14
	Hondakin ez arriskutsuak, guztira	2.517.280
	Hondakin guztia (HA+HEA)	2.518.780
	Hiri-hondakin solidoak (1)	372
	Hondeaketako lur soberakinak (2)	33.170.400
	URTEKO HONDAKINAK, GUZTIRA (HEA+HA+HHS+LEH)	35.689.121

(1) Obra-txablei, kontratistaren bulegoei eta obra-zuzendaritzari lotuta. Plastikoak/latak eta papera bereiztea barne hartzen duen balio globala

(2) Soberako lurren m³ bakoitzeko 1,8 t-ko ratioa hartzen da kontuan (18.428 m³ dira). Astigarragako betelan baimendura eramanak (MOYUA).

Kontraten edo alokatutako materialaren berezko mantentze-lanei lotutako hondakin arriskutsuak, kasu gehienetan, beren instalazioetan kudeatzen dira.

ISURKETAK

OBRA	PARAMETROAK	ERREFERENTZIA	2023ko BALIOA	2024ko BALIOA
Donostialdeko metroaren Altza-Galtzaraborda tartea eraikitzeko proiektua.	Sasuategi, Ibaiondo eta Galtzaraborda (Añarbeko uren baimena)			
	pH	5,5-9,5	7,76	7,54
	Solido esekiak	600 mg/l	32 mg/l	55,49 mg/l
	Olioak eta koipeak	100 mg/l	4,98 mg/l	6,72 mg/l
	Hidrokarburuak, guztira	< 5 mg/l	< 5 mg/l	-
	OEK	1800 mg O ₂ /l	65,2 mg O ₂ /l	50,42 mg O ₂ /l
	O ₅ EB	1000 mg O ₂ /l	18 mg O ₂ /l	19,88 mg O ₂ /l
	Kloruroak	1.500 (Sasuategi)	375 mg/l	965 mg/l
	Kloruroak	6.000 (EXEN) mg/l (Ibaiondo)	2.674 mg/l	1.908 mg/l
	NTK	100 mg/l	5,03 mg/l	3,72 mg/l
	Beruna	1 mg/l	0,0 mg/l	-
	Zinca	4 mg/l	0,05 mg/l	-
	Molina erreka, ibaian beheara eta ibaian gora (URaren baimena)			
	pH	5,5-9,5	8,00	8,10
	Solido esekiak	600 mg/l	32 mg/l	15,89
	Olioak eta koipeak	15 mg/l	4,98 mg/l	5,99
	Hidrokarburuak, guztira	< 5 mg/l	< 5 mg/l	-
Temperatura	Handitzea < 3 °C	-	0,3	
OBRA	PARAMETROAK	ERREFERENTZIA	2024ko BALIOA	
Euskal Autonomia Erkidegoko trenbide-sare berria. Atotxako	Río Urumea (autorización URA)			
	pH	5,5-9,5	7,80	
	Solido esekiak	<80 mg/l	4,74 mg/l	
	Olioak eta koipeak	<20 mg/l	<6 mg/l	

geltokia birmoldatzea	Uhertasuna	80 NTU	1,60 NTU
	Frantzia pasalekua 22 (Añarbeko uren baimena)		
	pH	5,5-9,5	8,00
	Solido esekiak	600 mg/l	5,26 mg/l
	Olioak eta koipeak	100 mg/l	<6 mg/l

Efluente hauen 2024ko urteko batez bestekoen datuak dira:

- Donostialdeko metroaren Altza-Galtzaraborda tartea eraikitzeke proiektua: hileko ur-analisen urteko batez bestekoak, Sasuategi, Ibaiondo eta Galtzarabordan egindakoak. Laborategi akreditatuak aztertu ditu. Eta, bestetik, Molinao erreka inguruko lan-eremua kontrolatzen da, ibaian beheara eta ibaian gora. (URaren baimenean, Errege Dekretuaren I. eranskinera jotzen da. 459/2013 Errege Dekretua, abenduaren 10ekoa, lehorretik itsasora egiten diren isurketei buruzkoa. Isurketaren muga-balioak jasotzen dira.
- Euskal Autonomia Erkidegoko trenbide-sare berria. Atotxako geltokia birmoldatzea: Urumea ibaian (obra-eremutik ibaian gora eta ibaian beheara) egindako hileko ur-analisen urteko batez bestekoak, materiala induskatu denean. Laborategi akreditatuak egindako analisiak. (URaren baimenean, lurretik itsasora egindako isurketei buruzko abenduaren 10eko 459/2013 Errege Dekretuaren I. eranskinera jotzen da, non isurketaren muga-balioak jasotzen baitira). Asteroko uren analisen urteko batez bestekoak, Frantziako pasealekuan eginak, 22. Laborategi akreditatuak egindako analisiak.

ZARATAK

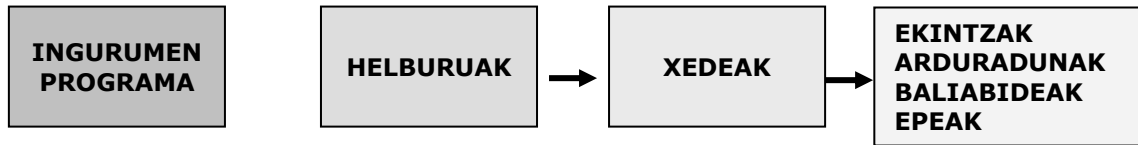
OBRA	NEURKETAK	ERREFERENT ZIA (dBA) (1)	BATEZ BESTEKO BALIOA 2023 (dBA) (2)	BATEZ BESTEKO BALIOA 2024 (dBA) (2)
Donostialdeko metroaren Altza-Galtzaraborda tartea eraikitzeke proiektua	Egunekoak	65(+3)	43,43	60,74
	Arratsaldeak	65 (+3)	-	60,20
	Gauekoak	55(+3)	47,61	54,36
OBRA	NEURKETAK	ERREFERENT ZIA (dBA) (3)	BATEZ BESTEKO BALIOA 2024(dBA)	
Euskal Autonomia Erkidegoko trenbide-sare berria. Atotxako geltokia birmoldatzea	Egunekoak	65-70	69,58	
	Arratsaldeak	60-65	62,94	
	Gauekoak	55-60	54,77	

- (1) Euskal Autonomia Erkidegoko hots-kutsadurari buruzko urriaren 16ko 213/2012 Dekretuaren erreferentzia-mailak erabiltzen dira, eta 3 dBA-ko igoera hori onartzen da, unean uneko neurriak direlako, eta ez urteko batez besteko akustikoak.
- (2) Neurketak hondoko zaratagatiko zuzenketa aplikatuta egin dira neurtutako puntu bakoitzean.
- (3) Erreferentzia-mailak Donostiako Udalaren zarata-mapan ezarritakoak dira. Obrak egingo diren eremua Urumeako eremuari dagokio. Udalak 2017an izendatu zuen eremu hori, Babes Akustiko Bereziko Eremu (legerian aurreikusitako Kalitate Akustikoko Helburuen mailak gainditzen diren eremua).

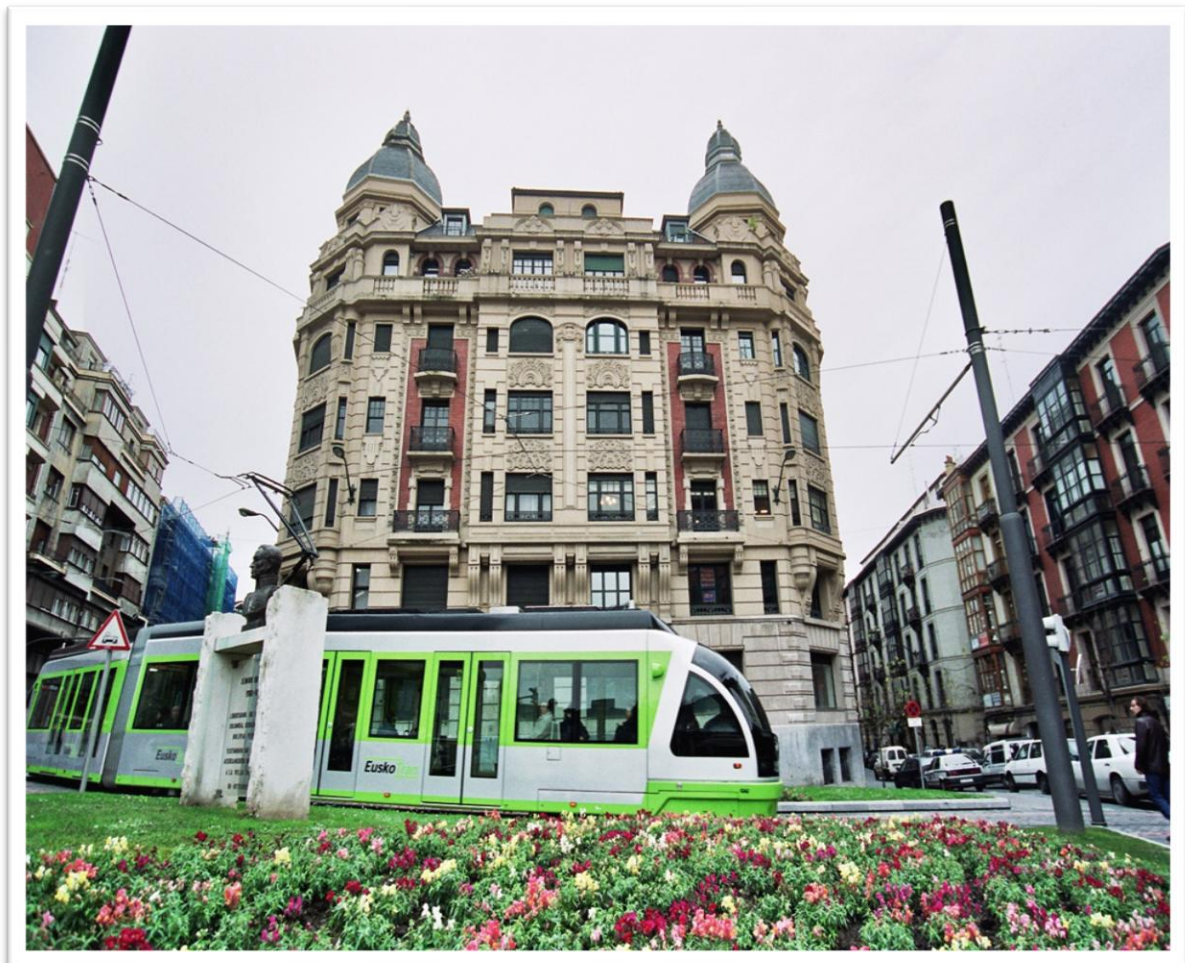
INGURUMEN HELBURUAK

Ingurumena Kudeatzeko Programaren egitura honako hau da:

Ingurumen-helburuak ezartzearen helburua da erakundearen ingurumen-jokabidea etengabe hobetzea, kontuan hartuta ingurumen-alderdi esanguratsuak, lege-eskakizunak eta erakundeak sinatzen dituen beste batzuk, eragindako aldean ikuspuntua, auditorien emaitzak eta aukera teknologikoak, eta betiere erakundearen ingurumen-politikaren esparrua kontuan hartuta.

Ingurumen-helburuak ezarri ondoren, hala badagokio, aintzat hartutako helburuan nolabaiteko eragina duten jarduera guztiak identifikatzen dira. Jarduera horietarako, planteatutako helburua betetzen dela bermatzeko lortu behar diren mugarri partzialak diren jomugak ezartzen dira.

2024ko aldian, honako ingurumen-helburu hauek ezarri ziren:

Helburu Estrategikoa	Ekimen Estrategikoak	Ekintza Estrategikoak	Balioa Ekintza Estrategikoa	Arduraduna	Baliabideak	Neurketa Aldia	
OE.III.1 Trenbide-zerbitzu erreferentea, fidagarria eta klima-aldaketarekiko erresilientea eskaintzea	III.1.1 ETSren trenbide-azpiegiturak klima-aldaketarekiko duen esposizioaren eta arriskuaren analisisa	III.1.1.1 Klima-aldaketarako arrisku-analisiaren irismena definitzeko dokumentua	%100	I+G+b, Kalitatea eta Ingurumen Zuzendaria	Dokumentu bat egitea, ETSren trenbide-azpiegitura berriaren etorkizuneko proiektuetarako klima-aldaketarekiko esposizioaren eta arriskuaren inguruan egin beharreko analisiaren irismena definitzeko, bai eta zerbitzuan dagoen azpiegituraren diagnostiko bat ere. Irismen-dokumentua Zuzendaritza Batzordean aurkeztuta egiaztatuta da.	4 hiruilekoa	
	III.1.3 Zaratarri dagokionez, erakundeak definitutako ekintza-planak betetzearen onurak maximizatzea	III.1.3.1 Eibarko hirigunean irtenbide akustikoak ezartzeari buruzko azken txostena		%100	I+G+b, Kalitatea eta Ingurumen Zuzendaria	Lortutako emaitzak jasotzen dituen azken txostena	4 hiruilekoa
		III.1.3.2 Zaraten Ekintza Planeko lehentasunezko jarduketa-eremuetan jarduketa zehatzen bat gauzatzeko behar diren lanen irismena definitzea		%100	I+G+b, Kalitatea eta Ingurumen Zuzendaria	- Zaraten Ekintza Planaren lehentasunezko jarduketa hautatzea - Konplexutasuna (Jarduketaren zailtasuna aztertzea) - Arazoak eta konponbideak definitu behar dituen inpaktu akustikoari buruzko azterlanaren irismenaren eskakizunak definitzea.	4 hiruilekoa
Zuzendaritza/Saila	Saila Kudeaketa-helburuaren deskribapena	Balio Objektiboa	Baliabideak		Arduraduna	Neurketa Aldia	
1. I+G+b, Kalitatea eta Ingurumen Zuzendaria	1.2.1 Inbentariopean dauden poliklorobifeniloak dituen transformadore bat ezabatu eta arauz kudeatzea 2024ko ekitaldian, 2019/1021 Europako Erregelamenduak ezarritako 2025eko abenduaren 31ko epearen barruan	%100	a) PCB duten aparatuak edukitzeari buruzko 2020ko adierazpena egitea, ezabatu beharreko transformadorearen definizioarekin b) Transformadore zehaztua baimendutako kudeatzaile batekin erretiratzea eta arauz kudeatzea		Ingurumen Arduraduna	2 eta 4 hiruilekoa	
	1.2.2 Zaraten Ekintza Planean aurreikusitako jardueren jarraipena egiteko kontrol-taula bat sortzea	%100	Jarraipen-kontrolko koadroaren txostena sortzea		Ingurumen Arduraduna	4 hiruilekoa	
	1.2.3 ETSren obretan 1.000 litroko edo gehiagoko kantitateetan, produktu kimikoak eta erregaiak biltegietan gordetzeko kudeaketaren kontrola eta jarraipena	%100	Laguntzen kontrola. Ingurumenekoak, eta laneko segurtasun eta osasun arlokoak		Ingurumen Arduraduna	4 hiruilekoa	
5. Zirkulazio eta Zerbitzuaren Kudeaketa Zuzendaritza	5.3 2024 an kontsumo energetikoa %5 murriztea	%5	2024. urteko kontsumoa 2023. urtekoarekin alderatuz kalkulatzeko da		Geltokien Kudeaketa	4 hiruilekoa	
		%80	2024. urterako Planean jasotako gainean gauzatzeko ekintza kopuruaren ehunekoa kalkulatzeko da		Geltokien Kudeaketa	4 hiruilekoa	

Helburu horiei lotuta, adierazle multzo bat dago, eta, bertan, lotutako helbururik gabeko ingurumen-adierazleak ere badaude.

Helburu horien urteko kontrol eta jarraipenari dagokionez, proposatutako 7 helburuetatik % 100 lortu dira.

OH.III.1 Helburu Estrategikoak (Trenbide-zerbitzu erreferente, fidagarri eta erresilientea eskaintzea) bi ekimen estrategiko ditu lotuta, hiru ekintzarekin.

- **III.1.1.1** ekintza estrategikoa: «Klima-aldaketarako arriskuaren azterketaren irismena zehazteko dokumentua». Dokumentu bat egin da, ETSren trenbide-azpiegitura berriaren etorkizuneko proiektuetarako klima-aldaketaren esposizioaren eta arriskuaren gainean egin beharreko analisiaren irismena definitzen duena, bai eta zerbitzuan dagoen azpiegituraren diagnostikoa ere.
- **III.1.3.1** ekintza estrategikoa: «Eibarko hirigunean irtenbide akustikoak ezartzeari buruzko azken txostena». Lehen seihilekoan egin beharreko neurketak egin ondoren, «Proposatutako jarduketaren emaitzak egiaztatzeko txostena» jaso zen, 2024ko urriaren 28an
- **III.1.3.2** Ekintza Estrategikoa "Zaraten Ekintza Planeko lehentasunezko jarduketa-eremuetan jarduketa zehatzen bat gauzatzeko behar diren lanen irismena zehaztea", ZARAUTZ 12.1 Lehentasunezko Jarduketa Eremua hautatu da eta "ETS ZARATAREN AURKAKO EKINTZA PLANEAN ZEHAZTUTAKO LEHENTASUNEZKO JARDUKETA EREMUAN EGIN BEHARREKO LANEN IRISMENA DEFINITZEA" txostena egin da. LEHENTASUNEZKO JARDUKETA-EREMUA: ZARAUTZ 12.1 ". Bertan, eremu horretako zarata-mailari lotutako irismena eta problematika zehazten dira.

Kudeaketa Helburuen Planean 4 helburu daude:

- **1.2.1** "Inbentariopean dauden poliklorobifeniloak dituen transformadore bat ezabatu eta arauz kudeatzea, 2024ko ekitaldian". Urtarrilaren 26an, poliklorobifeniloak dituzten gailuak edukitzeari buruzko adierazpena egin zuen ETSk 2023ko ekitaldian. Gainera, Arizko transformadoreko PCB hondakinak kendu eta kudeatu dira.
- **1.2.2** "Zaraten Ekintza Planean aurreikusitako jardueren jarraipena egiteko kontrol-koadro bat sortzea ", Zaraten Ekintza Planean (4. fasea) aurreikusitako jardueren jarraipena egiteko kontrol-koadro bat egin da.
- **1.2.3** "ETSko obretan PQak eta erregaiak 1.000 litroko edo gehiagoko kantitateetan biltegiratzeko kudeaketaren jarraipena eta kontrola egitea». Urte osoan 10 obrari eragin die guztira, eta horietan, 1.000 litroko 22 erregai-depositu daude. PQei dagokienez, soilik 3 lanek dituzte substantzia horiek kantitate handietan, eta 1.000 litroko biltegiratzeak dira nagusi (taldeetan). Gainera, horietako batean 16.000 litroko depositu bat dago, eta beste batean 14.000 litroko azeleratzaile, desenkofratzaile eta olio lubrifikatzaile. Akatsak antzeman dira NBEen kubetetan edo karteletan.
- **5.3.** "2024an energia-kontsumoa % 5 murriztea ". Aurten, 2.786.322kwh kontsumitu dira guztira, eta 2023an, berriz, 3.166.247kwh. Hau da, kontsumoa % 12 murriztu da, eta nabarmen gainditu da xede-balioaren % 5.

Hauek dira 2025. urterako ezarritako helburuak:

Helburu Estrategikoa	Ekimen Estrategikoak	Ekintza Estrategikoak	Balioa Ekintza Estrategikoa	Arduraduna	Baliabideak	Neurketa Aldia
OE.III.1 Trenbide-zerbitzu erreferentea, fidagarria eta klima-aldaketarekiko erresilientea eskaintzea	III.1.3 Zaratari dagokionez, erakundeak definitutako ekintza-planak betetzearen onurak maximizatzea	III.1.3.1 Trenbideko koipeztatazeileak	%100	Instalazio eta Mantenu Zuzendarita	Bi kokalekuetan instalatzea.	4 hiruilekoa
		III.3.1.1 Klima-aldaketa: analisiaren metodologia eta funtsezko arriskuen eredia	%100	I+G+b, Kalitatea eta Ingurumen Zuzendaria	ETSren sareko klima-aldaketa aztertzeko funtsezko arriskuen analisiaren metodologia eta eredia biltzen dituen dokumentu.	4 hiruilekoa
		III.3.1.2 Erosketa publiko berdea	%100	Erosketa eta Kontratazioa	Euskal Autonomia Erkidegoko Erosketa Publiko Berderako Programara atxikitzeko izapideak egitea	4 hiruilekoa
		III.3.3.1 Soberakinen biltegi posibleen eta ETSren jarduketari lotutako betelaren eremuen erregistroa	%100	I+G+b, Kalitatea eta Ingurumen Zuzendaria	Soberakinen biltegi posibleei eta ETSren jarduketari lotutako betelaren-eremuei buruzko dokumentuak	4 hiruilekoa
OE.III.3 Ingurumen-inpaktua murrizten laguntzea, erosketa publiko berdearen bidez	III.3.1 ngurumen-inpaktu txikiagoko kontratazio-gida bat egitea	III.3.3.2 Zarataren aurkako ekintza-plana: Zarauzko LJEaren inpaktu akustikoari buruzko azterlana 12.11	%100	I+G+b, Kalitatea eta Ingurumen Zuzendaria	Zarauzko ZPAaren inpaktu akustikoari eta konponbideei buruzko txostena 12.1	4 hiruilekoa
		III.3.3 Hondakinak sortzeko epe luzearako plana eta materialen bizi-zikloaren azterketak	%100	I+G+b, Kalitatea eta Ingurumen Zuzendaria	Hondakinak sortzeko epe luzearako plana eta materialen bizi-zikloaren azterketak	4 hiruilekoa
OE.III.Garraioaren energia-eraginkortasuna eta mugikortasuna bultzatzea	III.4.1 Fomentar el autoconsumo de energían energiaren autokontsumoa sustatzea	III.4.1.1 Lehen ziurtaginaren auditoretza prestatzea ISO 50001:2018 Eraginkortasun Energetikoaren arauan	%100	I+G+b, Kalitatea eta Ingurumen Zuzendaria	Homologatutako ziurtaginaren lizitatu eta auditoria egin. Dokumentazioa kudeaketa-sisteman integratzeko prozesua osatzea, lehen auditoria hori egiteko lanak kontratatzea, barne-auditoretza egitea, kanpo-auditoretzaren aurretik, arau horri aplikatu beharreko helburuak eta adierazleak integratzea 2025eko planetan, eta helburuen eta adierazleen betetze-mailaren jarraipena egitea	4 hiruilekoa
		III.4.1.2 ISO 50001 ziurtaginaren	%100	I+G+b, Kalitatea eta Ingurumen Zuzendaria Zirkulazio eta Zerbitzuaren Kudeaketa Zuzendaritza	Kudeaketa energetikoaren ziurtagiria	4 hiruilekoa
		III.4.1.3 Behe-tentsioko energia-kontsumoa murriztea	%1	Zirkulazio eta Zerbitzuaren Kudeaketa Zuzendaritza	2025. urteko kontsumoa 2024. urtekoarekin alderatuz kalkulatzeko da	4 hiruilekoa
		III Urterako energia-jarduketaren planeko jarduketak betetzea ()	%80	Geltokien Kudeaketa	2025erako, Planean jasotako gainera gauzatutako ekintza kopuruaren ehuneko kalkulatzeko da.	4 hiruilekoa
Zuzendaritza/Saila	Saila Kudeaketa-helburuaren deskribapena	Balio Objektiboa	Baliabideak		Arduraduna	Neurketa Aldia
1. I+G+b, Kalitatea eta Ingurumen Zuzendaria	1.1.2 y 1.2.2. Lebarioko eta Arasoko mantentze-tailerrei aplikatzen zaizkien ISO 14001:2015 arauaren betekizunak identifikatzea	%100	Programatutako ekintza egitea. Ebidentzia: taula bat egitea, eskakizun guztiak jasota, eta aplikatzen dituzuen betekizunak eta betetze-maila identifikatuta		Kalitate Arduraduna / Ingurumen Arduraduna	4 hiruilekoa
	1.2.1 Topoaren jokabidea akustikoaren azterketa: larrialdiko irteeretako eta larrialdiko aireztapeneko jarduketaren diseinu-eta definizio-txostena	%100	Larrialdiko irteeretako eta larrialdiko aireztapeneko jarduketaren diseinuari eta definizioari buruzko txostena		Ingurumen Arduraduna	4 hiruilekoa
2. Komunikazio Zuzendaria	2.4 Mugikortasun jasagarriari buruzko jardunaldi bat antolatzea Bilbon	%100	Urteko azken hiruilekoan egiten da		Komunikazio Zuzendaria	4 hiruilekoa

ARRISKUAK ETA AUKERAK

ETSk metodologia bat dauka ezarrita, ingurumen-kudeaketako sistemak aurreikusitako emaitzak lortu ahal izatea bermatzeko behar diren arriskuak eta aukerak baloratzeko. ETSk arriskuak eta aukerak zehaztu zituen 2017ko lehen hiruhilekoan, eta hurrengo urteetan dagozkion jarraipenak egin zituen.

	AZTERKETA			LOTUTAKO EKINTZA	ARDURADUNA	EKINTZA GAUZATZE KO EPEA	
	Maiztasuna	Larritasuna	Emaitza				
ARRISKUAK	Araudia ez betetzea: azpikontratazio puntual batzuek ingurumen-kudeaketa desegokia egitea (hondakinen kudeaketa, isurien kontrola)	Erdikoa	Erdikoa	Neurritsua	Arduradunen profilak eta sentsibilizazio-falta hori gertatzen den kasuak aztertzea, eta prestakuntzaren/sentsibilizazioaren edo kontrolen bidez jardun daitekeen ikustea. Arriskua bere gain hartzeko aukera egon daiteke, penalizazioen mailan jarduteko gaitasunik ez izateagatik	Ingurumena Obra Zuzendaritzak	2024ko abendua
	Sailak araudia ez betetzea, aplikatu beharreko legeria ez ezagutzeagatik	Txikia	Txikia	Onargarria	Legeria aplikagarria eguneratzeko maiztasuna handitzea	Kalitatea Ingurumena	2024ko abendua
	Zenbait kontrataren kontzientziazio-falta ingurumen-gaietan (ingurumen-kontrolik eza)	Erdikoa	Erdikoa	Neurritsua	Arduradunen profilak eta sentsibilizazio-falta hori gertatzen den kasuak aztertzea, eta prestakuntzaren/sentsibilizazioaren edo kontrolen bidez jardun daitekeen ikustea. Arriskua bere gain hartzeko aukera egon daiteke, penalizazioen mailan jarduteko gaitasunik ez izateagatik	Ingurumena Obra Zuzendaritzak	2024ko abendua
	Erakundeak ez da behar adinako kontzientziazioa ingurumen-gaietan (paper-kontsumoa, elektrizitate-kontsumoa, ura, erregea...)	Handia	Txikia	Neurritsua	Kontsumoen jarraipena egitea eta, beharrezkoa izanez gero, erreferentziazko balioak gainditzen badituzte, oroiak egitea kontzientziazioari buruzko barne-jakinazpenen bidez. Behar izanez gero, benetako kontsumoari lotutako adierazlearen erreferentzia-balioak egokituko dira	Kalitatea	2024ko abendua
	Kontratuak ez betetzea	Txikia	Txikia	Onargarria	Ez-betetzeen kasuak aztertzea, zuzentzeko, eta horietako bakoitzaren arabera jardutea	Kalitatea Ingurumena	2024ko abendua
	Bulegoari lotutako ingurumen-larrialdien ondoriozko kutsadurak: kutsatzailea kontrolik gabe sarean isurtzea, suteei lotutako hondakinak sortzea	Txikia	Erdikoa	Onargarria	Ezarritako planak mantentzea eta horien eraginkortasuna bermatzeko simulakroak egitea.	Zirkulazioaren Segurtasun Burua	2024ko abendua
	Obrei lotutako ingurumen-larrialdien ondoriozko kutsadurak, hala nola produktu kimikoen ihesak (azeleratzaileak, gasolioa, CIH, malutatzaileak...), hondakinak sortzea, emisio kutsatzaileak eta suteen ondoriozko lixibiatuak...	Txikia	Erdikoa	Onargarria	Ezarritako planak mantentzea	Ingurumena Obra Zuzendaritzak	2024ko abendua
	Ziurtagiriak galtzea, sistemen jarraipen desegokia egiteagatik edo araudia ez betetzeagatik	B Txikia	Erdikoa	Onargarria	Ezarritako jarraipena egitea.	Kalitate Ingurumena	2024ko abendua
AUKERAK				Sistemaren dokumentazioan ezarritako baldintzak mantentzea	Ingurumen Arduraduna	2024ko abendua	

INGURUMEN-LEGERIAREKIKO PORTAERA

ETSk jarduera sailkatuei, isuriei, hondakinei eta gainerako legeria aplikagarriari dagokien indarreko legeria guztia betetzen du. ETSn egiten den jarduera guztia indarrean dagoen ingurumen arloko araudi aplikagarria (Europakoa, estatukoa, autonomia-erkidegokoa eta tokikoa) eta borondatez sinatutako baldintzak betez egiten da.

INSTALAZIOA	BALDINTZAK	DATA
ERAKUNDEA	Hiru zentroetako jardueralizentzia	Eusko Jaurlaritzaren Gutuna, 2007ko maiatzaren 21ekoa
	Hondakin arriskutsuen ekoizle txikien baimena	Eusko Jaurlaritzaren Ebazpena, 2008ko maiatzaren 21ekoa
	Hondakin arriskutsuen ekoizle txikien erregistroko inskripzioa eguneratzea	Eusko Jaurlaritzaren Ebazpena, 2015eko urriaren 21ekoa
	Geldoen ekoizle gisa inskribatzea	Eusko Jaurlaritzaren Ebazpena, 2007ko urriaren 1ekoa
	Hondakin ez-arriskutsuen ekoizle izateko inskripzioa eguneratzea	Eusko Jaurlaritzaren Ebazpena, 2013ko uztailearen 9koa Eusko Jaurlaritzaren Ebazpena, 2015eko maiatzaren 27koa
	Hondakin geldoen garraiolarien erregistroan izena ematea	Eusko Jaurlaritzaren 2007ko azaroaren 17ko Ebazpena

2018ko abenduaren 19an argitaratu zen Batzordearen Erabakia (EB), ingurumen-kudeaketako jardunbide egokienei, ingurumen-portaeraren adierazle sektorialeiei eta administrazio publikoaren sektorerako bikaintasun-parametro konparatiboiei buruzko erreferentziazko dokumentu sektorialari buruzkoa, 1221/2009 (EE) Erregelamenduaren esparruan (EMAS, EBko ingurumen-kudeaketako eta -ikuskaritzako sistema batean erakundeek borondatez parte hartzeari buruzkoa). Horregatik, 2019an, ETSk dokumentu hori aztertu zuen, eta:

- ETSren barne-prozesuak BEMPeKin (Ingurumeneko Jardunbide Egokien Hobekuntza) alderatu ziren.
- Gure sektoreko ingurumen-portaeraren adierazle espezifikoak hartu ziren kontuan, eta egokienak hautatu ziren alderdi interesdunei informazioa emateko. Adierazle horiek 2019tik aurrera argitaratu ziren ingurumen-adierazpenean eta hurrengoetan.
- UEZ honetan adierazleak aipatzen dira eta bikaintasun-parametroekin alderatzen dira.

- DRSren edukia ingurumen-jarduna etengabe hobetzeko informazio-iturritzat hartzen da.

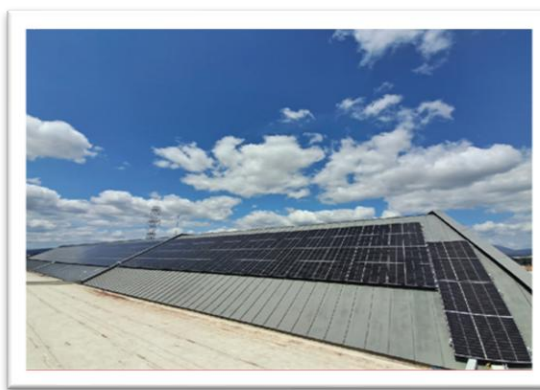
INGURUMENAREKIKO KONPROMISOA

ETSn oso gogoan dugu ingurumena errespetatzen dugula, eta ETSren helburua betetzeko orduan ingurumen-baldintza guztiak zorrotz betetzeko konpromisoa hartzen dugula, inpaktuak murrizteko eta sisteman integratutako prozesuen ingurumen-alderdiak identifikatu eta minimizatzeke. Kontratazio-mahaietan tabletak elektronikoki erabiltzen jarraitu da, eta konpromiso hori 2018an hartu zen. Horrela, ordura arte erabiltzen zen papera kendu egin da, eta orduz geroztik ETSren egoitza nagusian paper-kontsumoa murriztu egin da.

2020an bifuel-autoak erosi zirenetik, gasolioaren kontsumoa murriztu egin da, gasolinarena handituz, eta, batez ere, gas likidotuaren kontsumoa handitu egin da; izan ere, 2024an % 9 gehiago izan da 2023arekin alderatuta, aurreko urtean baino % 52 gehiago. ETSren ingurumen-konpromisoaren historia gisa, 2020an, aurrez aurreko autopizte-zelulak instalatu ziren, eremuka, egoitza nagusian. 2021ean, auditoretza energetikoak egin ziren hiru egoitzetan: Albia, Amara eta Atxuri. Auditoretza horien emaitzak kontuan hartuta, *2021-2030 aldirako Energia Jarduketan Plan Espezifiko*a argitaratu zen, eta 2021ean energia-hobekuntzetarako inbertsioak egin ziren. 2022an, plan hori eguneratu zen, eta inbertsio horiekin jarraitu zen. Guztira, 1.037.936 € izan ziren, eta nabarmentzekoak dira estazioetan LED teknologiarako argiak berritzea, Atxuriko eraikinean klimatizazio-makinak hobetzea, leihoak ordezte... 2023an, 1.147.598 euro inbertitu ziren, guztira, energia-hobekuntzetan, Lebarioko eta estazioetako argiteria-berrikuntzetan eta Albia eta Amarako bulegoetako klimatizazio-makinetan. 2024an, 187.200 € inbertitu dira guztira, eta nabarmentzekoa da instalazio fotovoltaikoak diseinatzeko eta estazioetako argiteria berritzeko inbertsioa, batez ere. Apartatu honetan sartzen da, halaber, Ibaiondoko tailerrean 100 kW-ko sistema fotovoltaikoak instalatzea I. fasean, 2019an hasi ziren energia berriztagarrien arloko jarduketan barruan.

2019an, «Kukullagako estazioaren estalkiaren gaineko autokontsumorako 80 kW-ko proiektu fotovoltaikoa» idatzi zen, eta obra 2020an egin zen. 2021ean, «ETSren Lebarioko konplexuan autokontsumorako 100 kW-ko instalazio fotovoltaikoaren proiektua» eta «ETSren Arasoko konplexuan autokontsumorako 100 kW-ko instalazio fotovoltaikoaren proiektua» idatzi ziren. Horien obrak 2022an egin ziren, eta «Ibaiondoko eta ETSko konplexuan autokontsumorako 100 kW-ko instalazio fotovoltaikoaren proiektua» idatzi zen. Obra 2023an egin zen. 2024an, Ibaiondo handitzeko proiektua idatzi da, estalkia panel fotovoltaikoekin osatuta, 290 kW-ko gehieneko sorkuntza-

potentziara arte, eta obra lizitatu da. Euba, Erreterria, Sondika eta Lemoako estazioetako estalkietan panel fotovoltaikoak instalatzeko proiektuak ere idatzi dira.

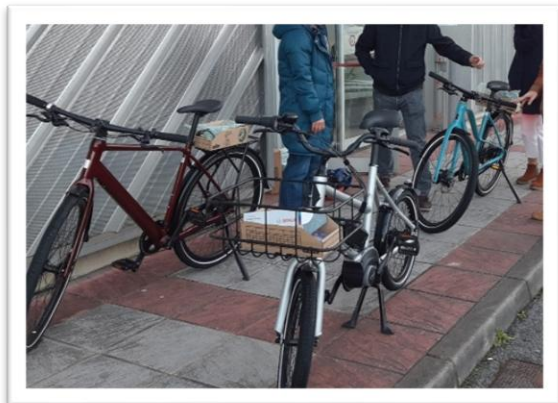

Araso, Lebario, Ibaiondo eta Kukullagako energia-soberakinak kudeatzen dira 2023tik. Ekipo horien guztien artean, 2024an berreskuratutako energia 534.365kwh izan da, eta horrek 38.061,34 €-ko aurrezpen ekonomikoa ekarri du. 2023. urtearekin alderatuta, % 56 energia gehiago berreskuratu da eta % 6 gehiago aurreztu da.

Ingurumenarekiko errespetu handiagoa izanik, plastikozko erabili ordeztu paperezko poltsak erabiltzen jarraitzen da, 2021eko martxotik. 2021eko martxoan, halaber, ETSk Cycle Friendly Employer gisa egiaztatzen duen ziurtagiria jaso zuen, Europako Txirrindularien Federazioak Lebarioko egoitzan brontze kategoriarekin «bizikletaren lagun» gisa egindako auditoretza bat gainditu ondoren. Bereizgarri hori Durangaldeko Mankomunitateak sustatu du eskualdeko lantokien artean, eta Europa mailan bultzatutako proiektu baten parte da. Proiektu horren helburua da egoitza instituzionalak, ikastetxeak eta enpresak bizikletaz egunero lanpostura joaten direnen beharretara egokitzea, eta mugikortasun mota hori sustatzen duten sozietateak aintzatestea

Bestalde, bizikletaren erabilera garraio bide gisa bultzatzeko dinamika beraren barruan, ETSk bizikletak aparkatzen ditu Durangoko geltokirako sarbide berriaren ondoan, trenbideen eta bizikleten arteko interforma errazteko stuinguru horretan, ETSk hainbat bizikleta-aparkaleku jarri zituen Amarako bere egoitzako lurpeko aparkalekuan, langileek

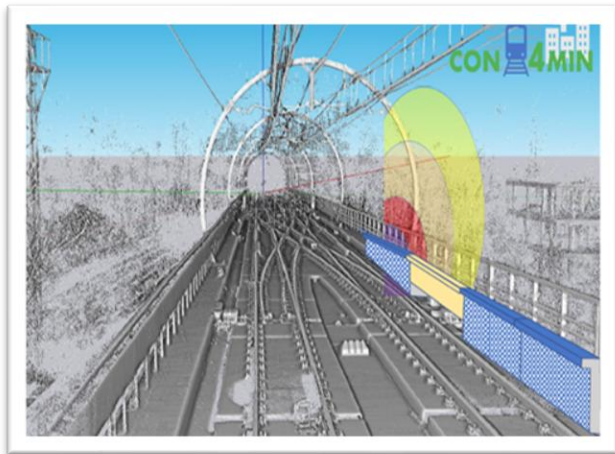
soilik erabiltzeko. Cycle Friendly Employer taldeko gisa, ETSk bat egin zuen 2023ko apirilean *Bizikletaren 30 eguneko kanpainarekin*. Ekimen honen helburua da bizikleta eguneroko garraio bide gisa ikustea, eta ez soilik kirol- edo aisialdi-tresna gisa. 2024koan ez da kanpaina hori egin, baina pertsona batzuek garraio bide hori erabiltzen dute beren lanpostuetara joateko.

2023an, ETSk lehen aldiz parte hartu zuen berrikuntzari buruzko Europako proiektu batean, **INCREASE** izenekoan. Proiektu horren helburua gaitasun fonoxurgatzailea duten panel fotovoltaikoak garatzea da, euskal trenbide-sarearen itxuran jarri ahal izateko. Horrela, sortutako energia gure azpiegituraren elementu lagungarriak elikatzeko aprobetxatuko da (geltokiak, trenbide-pasaguneak...), eta, aldi berean, ezartzen den

eremuko kalitate akustikoa hobetuko da. Proiektuak 4 urte iraungo du, eta estatuko eta nazioarteko 24 enpresak hartuko dute parte, hainbat sektoretakoak, industria, teknologia-zentroak eta unibertsitateak barne. 2024an, proiektu horretan modu aktiboan lan egiten jarraitu da, eta proba piloturako Europako betetze-baldintzak eta -estandarrak definitu dira. Halaber, lankidetzaren hitzarmena sinatu da zentro

teknologiko batekin, hiru arlo garatzeko: zarata eta bibrazioak, klima-aldaketara egokitzea eta irisgarritasuna.

Gainera, 2023ko azarotik, CON4MIN izeneko proiektu batean lan egiten ari da. Proiektu horren helburua da tresna digital bat garatzea trenbidetik hurbil dauden inguruetan hesi akustiko txikiko elementu modularrak instalatzeko, BIM teknologian oinarrituta. Aplikazioak instalatu beharreko gutxieneko hesien diseinu automatikoak proposatzeko funtzionalitatea izango du, inguruneke eraikinetan sortzen den zarata-

maila kontuan hartuta, 3D simulazio akustikoen bidez. 2024an, proiektua osatzen duten tresna horiek garatzeko lan egin da: ingurunearen topologia sortzeko tresna, hesi txikiko diseinuak simulatzeko tresna eta tresna horiek integratuko dituen hesi txiki akustikoen diseinu automatikorako plataforma.

Mantentze-prozesuarekin lanean jarraitzen da. Prozesu hori sisteman sartuta ez badago ere, ingurumen-alderdiak kudeatzen dira, indarrean dagoen legeriaren arabera, eta, etorkizunean, sisteman integratuko da Lebarioko eta Arasoko lantegietatik eratorritako ingurumen-jarduera, non ETSko langileek mantentze-lanak egiten dituzten.

Barnean, HURBILAGO buletina argitaratzen da hiru hilean behin. Bertan, erakundearen ingurumen-alderdiak jasotzen dira aztertu beharreko aldiak: udalekin egindako hitzarmenak, babesak, obren aurrerapena, proiektuen egoera eta garrantzitsutzat jotzen den edozein ingurumen-gai, hala nola Garapen Jasangarrirako Helburuen (GJH) zati bat ETSn sartzea: 7. zenbakia (energia eskuragarria eta ez-kutsagarria) eta 11. zenbakia (hiri eta komunitate jasangarriak).

2019ko abenduan, ETSk EUSKALITen Kudeaketa Aurreratuaren Diploma jaso zuen. 2020ko abenduan, Brontzezko A ziurtagiria eta Quality Innovation Award 2020 saria jaso genituen, Ermuan pantaila akustiko txikiak jartzeagatik, eta 2021eko urtarrilean, Belgradeko nazioarteko proiektuarekin lehiatu zen, eta irabazleak ere izan ziren. 2023ko abenduan, EUSKALITek dagokion kanpo-ebaluazioa egin ondoren, ETSri Zilarrezko A ziurtagiria eman zitzaion.

EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO SEKTORE PUBLIKOAREN JASANGARRITASUN ENERGETIKOAREN BATZORDEA

2020an, ETS Eusko Jaurlaritzako Jasangarritasun Batzordearen Lantalde Teknikoan sartu zen. Batzorde hori 254/2020 Dekretuaren bidez sortu zen, Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoaren Jasangarritasun Energetikoaren Batzordearen barruan. Batzorde hori Eusko Jaurlaritzako sailen, haren erakunde autonomoen, zuzenbide pribatuko erakunde

publikoen, sozietate publikoen, Autonomia Erkidegoko sektore publikoaren eginkizunen eta nortasun juridiko propioa duten partzuergoen arteko koordinazio-organoa da, jasangarritasun energetikoarekin lotutako edozein gaitan.

Batzordearen Lantalde Teknikoaren helburua Batzordeari laguntzea da, eta eginkizun nagusi hauek ditu:

- a) Jasangarritasun Energetikoaren Batzordeari aholku teknikoak ematea.
- b) Otsailaren 21eko 4/2019 Legeak eta Dekretuak ezarritako betebeharrak betetzea ahalbidetuko duten azken aurrerapen teknikoak aplikatzeko aukerak bateratzeko eta eztabaidatzeko esparrua izatea.

Jasangarritasun Energetikoaren Batzordea baino lehen bildu ohi dira. 2021ean, ETSren 2021-2030 energia-jarduketan plan espezifikoak egin eta aurkeztu zen lantaldean, eta, harrezkero, 2021-2030 aldirako Energia Jarduketan Planaren betetze-mailaren jarraipena egiteko bilerak egin dira Eusko Jaurlaritzako sailekin, baita 2024an ere.

2022an, Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak gidatutako lantalde bat eratu zen, urriaren 19ko 1367/2007 Errege Dekretua eguneratzeko, zeinak Zaratari buruzko azaroaren 17ko 37/2003 Legea garatzen baitu zonakatzeko akustikoari, kalitate-helburuei eta emisio akustikoei dagokienez. Lantalde horretan, Ministerioaz gain, autonomia-erkidegoek, CEDEXek eta akustikan espezializatutako enpresek parte hartzen dute. ETSk Eusko Jaurlaritzaren ordezkari gisa parte hartzen du.

KEXAK, ERREKLAMAZIOAK ETA IRADOKIZUNAK

ETSn barne-prozedura bat dago, "Bezeroen eta erabiltzaileen erreklamazioak" izenekoa. Prozedura horretan deskribatzen da nola jokatu behar den erreklamazio, kexa edo iradokizunen bat jasoz gero, hura sailkatzeko moduaren arabera.

Aldi horretan, kanpoko alderdi interesdunen jakinarazpenak dokumentatu dira, kexak barne. Kexak ETSren erregistro gisa artxibatuta daude Ingurumen Sailean, ingurumen-erregistroak, Laneko Arriskuen Prebentzio Sailean eta erakundeko pertsonen arriskuen erregistroak, eta gainerako sailetan aldi horretan jaso direnak.

2023. urtean, guztira, kanpoko 13 ingurumen-komunikazio kudeatu dira; horiek guztiak zaratengatik eta, neurri txikiagoan, bibrazioengatik egindako kexekin lotuta daude, eta trenen zirkulazio-zaratak baino ez dira trenbide-trazaduraren inguruan. 2022an 20 ingurumen-jakinarazpen jaso ziren, eta guztiak kudeatu ziren.

2024an, kanpoko 46 ingurumen-komunikazio kudeatu dira guztira, guztiak zaratengatik kexekin lotuta, eta, neurri txikiagoan, bibrazioekin lotuta, eta ia soilik trenen zirkulazio-zaratak dira trenbide-trazaduraren ingurunean. Nabarmendu behar da 2023an 13 ingurumen-jakinarazpen jaso zirela, eta guztiak kudeatu zirela.

2024an jasotako 46 kexetatik bederatziz Gernikako geltokiaren eta inguruen inguruko zaratekin lotuta daude, hainbat hilabetez iraun duten mantentze-eragiketengatik. Kexa horien berri eman zitzaion Udalari (lan-plana eta kronograma barne), bai eta hurbilen dauden eraikinetako bizilagunei ere, kartelen bidez.

Bestalde, horietako zortzi Bilboko bizilagunen aldetik jaso diren kexei dagozkie. Kexa horiek bideen mantentze-lanei ere badagozkie, eta lan horiek gauzez baino ezin dira egin (harriz eginak, etab.), eta baten bat trenen igarobidean KAHak betetzen direla egiaztatu den eremuetako xirridoei buruzkoa da.

Gasteizko beste lau herritarrek ETSkoak ez diren markesinetan kartelak jartzean sortzen den zaratari buruz hitz egin dute; beste batek autobusak Independentzia kaleko kutxatilen gaineratik pasatzean sortzen den zaratari buruz; eta beste bik Salburuko azpiestazio elektrikoak egiten dituen zaratei buruz. Azken horrek ere KAHak betetzen dituela egiaztatu da.

Gainera, 16 kexa jaso dira Donostia inguruan, hiriguneko trenbide-zaratengatik. Horietako bederatziz Galtzarabordako geralekuan daude, tunelaren ahoa egiteko; beste bi, trena igarotzean sortutako zaratengatik, zehazki Errondo pasealekuan eta Zarautz etorbidean; beste bi, Loiolan, eta beste bat, Lasarte-Orian. Azkenik, 16 horietako bi Pasai Antxori dagozkio, kurba jakin batean eragindako kirrinkagatik.

Eta, azkenik, 46 kexetatik zortzi hainbat herriri dagozkie, hala nola Berriz, Eibar, Erandio, Errenteria, Zaldibar, Zamudio eta Zarautzi, hainbat arrazoiengatik.

Nolanahi ere, jasotako ingurumen-erreklamazio guztiak ahalik eta modu egokienean tratatzen eta erantzuten dira, nahiz eta beti ezin den ekintzarik egin, batzuetan erakundetik kanpoko eragileen esku-hartzea behar izaten baita erreklamazio horiek tratatzeko.

INGURUMEN-ADIERAZPENA BALIOZKOTZEA

ENAC, AENOREk egiaztatutako ingurumen-egiaztatzailea (erregistro-zenbakia: ES-V-0001; egoitza soziala: Génova kalea 6, Madril),

Ingurumen-adierazpen hau aztertu du, 1221/2009 EE Erregelamenduarekin (EMAS) bat etortzeari dagokionez. Erregelamendu hori 2017/1505 (EB) Erregelamenduaren, 2018/2026 (EB) Erregelamenduaren eta 2019/61 (EB) Erabakiaren arabera aldatu da.

Adierazpen honek urtebeterako balio du, baliozkotze-datatik aurrera, eta ETSren web-orrian argitaratzen da: www.ets-rfv.euskadi.eus.

Hurrengo adierazpena egiteko epea 2026ko uztaila izango da.

Adierazpen honetan zehaztutako informazioari buruzko argibiderik behar izanez gero, deitu 946572600 telefono-zenbakira, edo bidali e-mail honetara: ets@ets-rfv.eus

Bilbo, 2025eko uztailaren 4a

Honek egindako aitortpena:

Begoña Hernández Romero
Kalitate arduraduna

Honek berrikusitako aitortpena:

Cristina López Fernández
I+G+b, Kalitate eta Ingurumeneko Zuzendaria

Nork onartutako aitortpena:

Antonio López Palenzuela
Zuzendari nagusia